

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 5. szám.

1934. február 4.

Bethlen István gróf debreceni beszámolója

Bethlen István gróf január hó 28-án, Debrecenben, beszámolóbeszédet mondott, melyet igen nagy várakozás előzött meg. A hatalmas beszéd valóságos kormányprogramot adott, nem hagyva érintetlenül a közélet egyetlen súlyos problémáját sem és a beszéd során felvetett új szempontok — éppen a volt miniszterelnök tekintélye miatt — országsszerte rendkívül nagy érdeklődést keltettek.

Bethlen István gróf beszédét harmincöt országgyűlési képviselő, felsőházi tagok, főispánok, magasrangú állami tisztviselők, Debrecen város vezetősége, a helyi hatóságok és társadalmi egyesületek képviselői, továbbá kétezzer főnyi választópolgárság hallgatták végig az Aranybikaszálló dísztermében; a tereméből kiszorult tömeg számára pedig megafonokon továbbították a beszédet. Bethlen Istvánt percekig tartó tapsorkán fogadta a teremben, majd Vay László főispán megnyitva a nagygyűlést, meleg szavakkal üdvözölte a volt miniszterelnököt. Ezután emelkedett szólásra — hosszantartó éljenzés és meg-megújuló taps közepette — Bethlen István gróf.

A volt miniszterelnök beszéde

— Belpolitikai és gazdasági kérdésekkel kívánok foglalkozni, — kezdte beszédét — de nem szeretném, ha bárki félreértené s olyan szándékot tulajdonítana nyilatkozataimnak, mintha működésem színterét ismét a belpolitika terére kívánnám áthelyezni. Ez nincsen szándékomban, mert nincsenek belpolitikai ambícióim.

— A mai időkben mindenkinek első kötelessége az, hogy becsületos szándékkal rendelkezésére álljon a nemzetnek, a nemzet élén álló kormánynak azért, hogy a fennálló nehézségekből és bajokból együttes erővel vezessük ki a nemzetet. Amit mondani fogok, azt nem kritikaképpen mondom, hanem a segítség, az előbbrevitel szándékával. Tehetem ezt annyival inkább, mert a miniszterelnök urat, aki személyes jóbarátom

is, teljes erővel támogatom és teljes meggyőződéssel, amit nem tennék, ha azt hinném, hogy a nemzetet rossz utra vezeti. Meggyőződésem az, hogy a miniszterelnök ur egyéves működésével a nemzet hálójára és elismerésére érdemesítette magát.

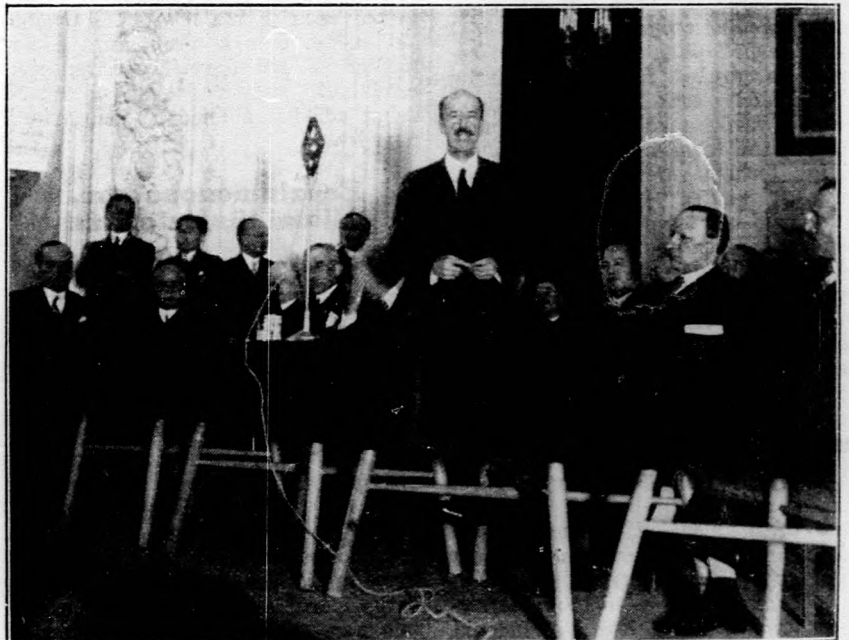
— Sokan talán azt mondják ma, hogy mindez igaz, de az országban nagy bajok vannak, mérhetetlen szenvedéseket kellett elviselni a nemzetnek, az elégtelenség napról-napra gyarapszik és annak folytán fogy az a szuggesztív erő, amellyel a miniszterelnök ur a nemzet felett a maga politikai befolyását gyakorolja.

A válság okai

— Szó sincs róla, mindenki tudja, hogy mélyreható, nagy és indokolt

panaszok vannak. De nézzünk körül az egész világon. Mindenütt a válságnak ugyanazokkal a jelenségeivel találkozunk, mint amelyeket nálunk látunk. Ha mindez látjuk, úgy ne azt mondjuk, hogy Gömbös miniszterelnök urnak nem sikerült egy év alatt Eldorádót teremteni Magyarországon, hanem lássuk be, hogy csodákat művelni senki sem tud. Sajnos, világválsággal állunk szemben, amelynek enyhítésére legfeljebb tíz százalék erejűnek állnak rendelkezésünkre eszközök. Ha azt nézem, mi történt ezen a téren egy év óta, úgy meg kell mondanom, hogy minden tárgyilagosan gondolkozó embernek a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznia.

— A világválságnak az az oka, hogy a mezőgazdaság minden termel-

Bethlen István gróf beszámolóbeszédet mond Debrecenben

vényének oly mély fokra süllyedt az ára, hogy a mezőgazdasági termelést improduktívá tette. Mindenki tudja, hogy a mezőgazdasági válság oka az, hogy a mezőgazdasági cikkek árhanatásával nem tartott lépést a közterheknek, a kamatterheknek s az iparcikkek árának csökkenése, ami ha bekövetkezett volna, ugy a gazdák között az árhanatlás ellenére is ugyanabban a helyzetben volna, mint volt ezelőtt három esztendővel, mert az arány a bevételek és kiadások között nem változott volna.

Őrlési monopóliumot!

— A kormánynak tehát mindent el kell követni a mezőgazdaság megmentése érdekében, mert ez nemcsak a mezőgazdaság, hanem az egész ország és az egész nemzet érdeke. Ha azt nézem, hogy e tekintetben milyen eszközök állanak a kormány rendelkezésére, azt kell mondanom, hogy két ut áll nyitva számára. Az egyik a mezőgazdasági cikkek árának magas tartása, illetve magasabbra emelése, a másik pedig a közteher csökkentése, az iparcikkek árának és a kamatterheknek csökkentése. A kormány mindkét utat követte, sajnos, azonban meg kell mondani, hogy a munka eredménye egyik irányban sem tökéletes s még tovább kell mennünk ezen a téren. Elérkeztünk oda, hogy kell valamit tenni abban az irányban, hogy éppen a két főterménynél, a búzánál és a rozsnál, kieszeljünk valamilyen rendszert, amelynek segítségével a gazda a boltján kívül magasabb belföldi árhoz jut. Ebből a szempontból én elegendőnek tartom az őrlési monopóliumot. Meggyőződésem szerint kényszer-szindikátusban kellene tömöríteni állami felügyelet és ellenőrzés mellett valamennyi malmot, hogy a vasmőrlő malomoknak egyrésze vagy leálljon, vagy pedig lehetővé tegye azt, hogy a kormány megállapítsa a belföldön fizetendő buzaárakat. Mert hiszen akkor a belföldön csak egy szindikátus volna a vevő a kormány ellenőrzése mellett, ami természetesen olyan mértékig terhelné meg a fogyasztást, hogy a kiviteltre kerülő gabonánál mutatkozó veszteség ezáltal kipótolódna és kiegyenlítődne. Ezt az eszmét melegen ajánlom a kormány figyelmébe, mert enélkül a buza- és rozstermelők olyan válságnak mennének elébe, amely többé-kevésbé létüket tenné kérdésessé.

A pengőt a valóságnak megfelelően kell jegyezni!

— Milyen eszközök segítségével lehetne nemcsak a belföldi mezőgazdasági árakat emelni, hanem egyúttal kamatterheinket is csökkenteni? Ha pénzünk értékének jegyzését a tényleg kialakult árrelációknak megfelelően vesszük keresztül. Mindenki tudja, hogy éles devizarendeleket,

importtilalmakat és korlátozásokat kellett életbeléptetni azért, hogy pénzünk értékét ne devalváljuk. Két éven keresztül sikerült is a kormánynak ennek az eszköznek segítségével a pengő értékét eredeti szintjén megtartani. De ennek ellenére külföldi viszonylatban más arány alakult ki, mint amilyent a Magyar Nemzeti Bank jegyzései kifejezésre juttatnak s kétségtelen, hogy valutánk értékfenntartásának terhe újból a mezőgazdaságra nehezedik. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy a gazda által exportált cikkek fejében bejövő külföldi valutáért a gazda kevesebbet kap, mint amennyi a valódi relációnak megfelel s kétségtelen, hogy az ipari cikk importörje olcsóbban veheti meg pengőben kifejezve itt az idegen valutát, mintha a Nemzeti Bank a pengőt valódi relációjának megfelelően jegyezné. A gazdának tehát legnagyobb érdeke fűződik ahhoz, hogy a pengőnek a valódi relációhoz mért megfelelő jegyzését vigyük keresztül. Husz-huszonöt százalékkal magasabb árhoz jutna a gazda, ha ez keresztülvihető volna. Elismerem, hogy a kérdés megoldásának előfeltételei vannak, ez azonban nem lehet akadály annak, hogy célul tűzzük ki s az előfeltételek megteremtése után valóban keresztül is vigyük.

— Őszintén megvallom, nem tudom helyeselni azt a tulzott deflációs politikát, amelyet ma a Nemzeti Bank követ. Nem tudom helyeselni ennek a deflációs politikának tulhajtását azért, mert bár semmiképpen sem vagyok az infláció szószólója, sőt ellenzem azt, szükséges azonban, hogy a Nemzeti Bank megfelelő hitelesközökkel álljon rendelkezésre egy egészséges vállalkozásnak, amely rentábilis. De szükségesnek tartom ezt még egy szempontból is. Ez pedig az, hogy a gazdák válláról bizonyos fokig le kell venni a közterheket és tovább kell menni ezen a téren, mint eddig tettük. A költségvetési egyensúlyt rendkívüli vagyonadókkal és jövedelmi adókkal állandóan fenntartani nem lehet.

Benzinmonopólium, állami tüzbiztosítás

— Ennél a pontnál felhívom a pénzügyminiszter ur figyelmét arra, hogy én hozzájárulnék oly jövedelmi forrásokhoz, amelyek a mezőgazdaság és egyéb foglalkozási ágak szempontjából nem jelentenek újabb megterhelést, de több bevételt biztosítanak az államkincstárnak. Én kiterjesztem bizonyos területekre a monopólium rendszerét. Itt van például a benzinmonopólium. Anélkül, hogy a mezőgazdasági termeléshez szolgáló benzin árát drágítanák, néhány millió pengős több bevételt lehetne elérni azzal, ha a benzinelosztást nem a mai drága szervezetekkel vinnék keresztül. Másik mód a tüz-

biztosítási ágak állami kezelésbe való vétele. E révén az állam oly jövedelmet biztosít magának, amelynek segítségével lényegesen enyhítheti a gazdák legsúlyosabb terheit.

— Itt kívánok foglalkozni a gazdaadósságok kérdésével is. Kétségtelen, hogy a kormány nagy lépést tett előre a gazdavédelem terén. Meg kell azonban mondanom, hogy a tett intézkedéseket nem tartom véglegeseknek és nem tartom teljesen kielégítőeknek a gazdák szempontjából. A gazdaadósságok végleges rendezésének előfeltétele az egész magyar hitelszervezet újjászervezése. A termelés nem bírja el hitelszervezetünknek mai túlméretezését, elkerülhetetlennek tartom tehát, hogy a magyar kormány beleavatkozzék ebbe a kérdésbe. Ha a gazdasági válság enyhítése érdekében hozzájárulunk a tisztviselők fizetéséhez, a nyugdíjasok illetményéhez, ha tehát ilyen messzeemenően avatkozunk bele a magánjogokba, nem lehet nebánsvirág a magyar hitelszervezet sem. Országunknak legnagyobb érdeke fűződik ahhoz, hogy hitelszervezetünk egészségessé váljék és méretei összhangban legyenek a rezsiköltségekkel és a termelés érdekeivel. Lehet, hogy ez beleütközik az egyes igazgatósági tagok, vagy igazgató urak személyi érdekeibe, állítom azonban, hogy összhangban áll a részvényesek és a betevők érdekeivel és ebből a szempontból az ország érdekeivel.

Vámrevíziót!

— A kormánynak óriási érdemei vannak az exportfejlesztés terén. Az utolsó év ugyszólván a szakadatlan kereskedelmi tárgyalások közepette tett el és ennek következménye, hogy javulás mutatkozik külkereskedelmi mérlegünkben.

— Nagy érdek fűződik az iparcikkek árának csökkentéséhez. Nemcsak lehetségesnek, de szükségszerűnek és elkerülhetetlennek tartom, hogy vámvédelmünket revízió alá vegyük. A magyar vámvédelemben olyan tételek vannak, amelyek ipari szempontból feleslegesek, az ország fogyasztóközönségének szempontjából tűrhetetlenek, revíziójuk tehát szükséges. A vámvédelmen kívül a nagyipari termelést védik a devizakorlátozások is. Ezeknek lebontása is lehető, sőt szükséges addig a mértékig, amíg iparunk komoly érdekeit nem érinti.

A békerevizó eljón, ez olyan biztos, mint a kétszer kettő négy

— Ezzel befejeztem gazdasági fejtegetéseimet s most rá kell mutatnom arra, hogy a gyógyítás orvosszereit a társadalmi és gazdasági szolidaritás alapján keresem. Ezek a tanok azt hirdetik, hogy ha valahol baj van, azt nem egyes foglalkozási ágaknak,

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

hanem a nemzet egyetemességének, valamennyi társadalmi és foglalkozási ágának együttesen kell megszüntetni. Politikai téren ez nem új tan. Gazdasági téren azonban új s ellentétben van a liberális-kapitaliztikus irányzattal s a szocializmussal.

— Politikai téren az ezeréves magyar tradíciók alapján állók, az alkotmányos fejlődés alapján s *nem kérek sem valamilyen nyaklónélküli nyugati demokratikus fejlődésből, de semmiféle diktatúrából sem.* Én azt akarom, hogy maradjunk meg az ezeréves magyar alkotmány fejlődése szilárd talapzatán s legyünk lélekben is önállóak s mutassuk meg, hogy a magyar tud olyan intézményt kitermelni, amely a kor szellemének megfelelő, de a magyar sajátosságokkal is számol.

— Kétszeresen kötelességünk ez ma, amikor hiszem és bízom benne, hogy új korszak elé megyünk nemzetközi téren. Ugy érzem, hogy vajudik a világ nemzetközi élete, hogy a népek egyenlőségét hogyan és milyen eszközökkel állítsa helyre, mert ha ez sikerül, rögtön megkezdődik a népek együttműködésének új formája az egyenlőség alapján, azért, hogy biztosítható legyen a valódi béke, nem pedig az álbéke, amelyet Trianonban és Párizs körül csináltak.

— Azt a korszakot, amelyet a háború óta eddig átélünk, három részre oszthatom. Az első tíz év azzal telt el, hogy levétessenek vállunkról azok a terhek, amelyeket a legyőzött nemzetekre raktak igazságtalanul, hogy tönkre tegyék vele azok gazdasági életét. Ez a korszak befejeződött, a jóvátételi kérdésekről ma nem beszél senki sem.

— A következő öt év a békeszerződésekben a hadviselési szerek szempontjából kimondott egyenlőtlenség és egyéb egyenlőtlenségek megszüntetésének korszaka és ez még nem ért el befejezéséhez, de ha befejeződik, jön egy korszak, amelynek hivatása lesz elűntetni a békeszerződés területi igazságtalanságait. Várjuk, hogy jöjjön el ez a korszak s ez jön, tudjuk, oly biztosan, mint a kétszer kettő négy s ebben a korszakban Magyarország igazságaihoz jut és azok a testvérnépek is, amelyek ma hasonló rabiga alatt szenvednek.

— De amíg ez a korszak bekövetkezik, fel kell világosítanunk a világot igazságunkról. Fel kell világosítanunk a világ közvéleményét a magyar igazságról, amelyet elnémitottak, vagy igyekeztek elnémitani a politikai terrornak, a pénznek, a megfélemlítésnek minden eszközével. A felvilágosítás szent kötelességét kell ezért teljesítenünk, még pedig egysegesen, félretéve a kicsinyes szempontokat, azokat az egyenlenségeket, amelyek politikai vagy gazdasági téren elválasztanak és félretéve a felekezeti ellentéteket is. Ha ezt teszünk, nincs kétségem, hogy eljön egy jobb és szebb kor Magyarország számára, amelyben nemzeti ideáljaink teljesülni fognak!

Bethlen István gróf ezzel befejezte beszédét. A hallgatóság megújuló és hosszantartó éljenzéssel és tapsal percekig ünnepelte képviselőjét. Ruffy-Vargha Kálmán felsőházi tag szólalt fel azután. Hála köszönetet mondott Bethlen István grófnak beszédéért, majd a beszámológyűlés közönsége egyhangú elhatározással kimondta, hogy táviratban üdvözlő Gömbös Gyula miniszterelnököt és biztosítja őt teljes bizalmáról.

A beszámológyűlés után az Arany-Bika földszinti termében többszáz teritékes közönség volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

65⁰ a termelői és a fogyasztói ár között ...

Elámul az ember, ha Kállay Miklós földművelésügyi miniszter parlamenti beszédének azt a részét olvassa, amelyben kimutatja, hogy Budapest székesfővárosban a termelői és fogyasztói ár között 65 százalékos különbség áll fenn. Hogy olvasóink sajtóhívének ne gondolják, betűkkel is kiírjuk: hatvanöt százalék. A termelői és fogyasztói ár között. S ebből a szörnyen felduzzadt harciárolási különbözethez se a termelőnek, se a fogyasztónak, se az államnak semmi haszna. Csak a közvetítő kereskedelmeknek s a fővárosnak, amely az ország szívének szerepét tölti be. De az-e? Nem igen vagyunk hajlandók annak tartani. Amellett a gazdasági vezetést mellet, amely ilyen eredményeket mutat fel, különösen nem. Ha egyetlen más érv sem bizonyítana az új fővárosi törvény szükségességét mellet, ez az egy is tülön-tul elég volna ...

Megingott a cseh pénz ...

Vannak a gazdasági háborúnak is olyan meglepetései, amelyek ugyan csak ámulatba és gondolkodóba ejtik az embert. Például az, hogy — nini! — esik a cseh korona. Esik lefelé, mint a kilottyantott mosdóvíz. Egészen ugy. Mi ez? — dörzsöljük a szemünket. Mert azt megértjük, hogy a mi pénzünk, amikor a Felvidéket, Erdélyt, Délvidéket, Nyugat-Magyarországot, Horvát-Szlavon országot,

Fiumét elvették tőlünk s nekünk nem maradt ércünk, sönk, fánk, szennünk, hegyünk és véreztünk minden oldalról, hogy a mi pénzünk akkor lezuhant a sárba, a pocsolgyába s nekünk rettenetes önfeláldozással kellett onnan felemelnünk. De, hogy annak az államnak a pénzével, amelynek a trianoni igazságszítás a mi elrabolt kincseinket odaadta, ugyanaz történjen később, mint annakidején a miénkkel, ezt józan ember álmodni sem merne volna ... De hiszen azért érthetetlen és fejlettedjére állított ma a világ, hogy minden egészséges elgondolás csődöt mondjon. Talán jó is van így. A végtelen Gondviselés nem bottal ver, a gonoszokat sokszor a saját vétkükkel sújtja, hogy észre-
térjenek ...

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház január hó 23-iki, keddi ülésén a törvényhatósági és községi üzemek felülvizsgálásáról szóló belügyminiszteri jelentést tárgyalták, melyet széleskörű vita és Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter felszólalása után, elfogadtak. Ezután vita nélkül elfogadtak több jelentést, majd Tóth Pál a Ház hódolatát öntötte szavakba Madách Imre iránt, abból az alkalomból, hogy Budapesten most ötszázadosor, Bécsben pedig először került színre halhatatlan remeke: Az ember tragédiája.

A január hó 24-iki, szerdai ülésen apróbb jelentőségű ügyek letárgyalása és bizottsági tagok megválasztása után interpellációkra került sor.

Darré birodalmi miniszter, a német földművelők vezére a falusi nép körében.

VILÁGKRÓNIKA

Szovich olasz külügyi államtitkár február második felében Budapestre utazik, hogy viszonzozza Gömbös Gyula miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter római látogatását.

A bolgár királyi pár Musanov miniszterelnök látogatást tett Romániában. A megbeszélések a két nemzet kisebbségeinek jogairól folytak és bizonyos megállapodásokat eredményeztek. Nem sikerült azonban Bulgáriát a Balkán-paktumhoz való csatlakozásra bírni, mert Bulgária nem volt hajlandó olyan szerződést aláírni, amely megfosztaná attól, hogy a békeszerződés módosítását követelje.

Párisban a Chautemps-kormány helyzete a közéleti botrányok és súlyos panamák felszínre kerülése miatt tarthatatlanná vált; a kormány elnöke kénytelen volt tehát lemondását benyújtani. Lebrun, a köztársaság elnöke Daladier volt miniszterelnököt bízta meg kormányalakítással.

A belgrádi Szrkics-kormány belső politikai nehézségek miatt beadta lemondását. A király Uzunovicsot nevezte ki miniszterelnökké.

Németország és Lengyelország tíz évre szóló megállapodást kötöttek, mely teljesen kikapcsolja a két ország között minden konfliktus lehetőségét. A szerződés megkötése a Hitler-kormány nagy sikerét jelenti és egyszersmind egy lépést az európai helyzet tisztázásához.

Szőlősgazdák gyűlése Csongrádon

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a csongrádi szőlősgazdák egyesületével karöltve, január hó 28-án, vasárnap országos szőlősgazdanygyűlést tartott a csongrádi városháza nagytermében. Waldbott Kelemen báró a borfogyasztási adóval, a szesz kérdéssel és az irányított gazdálkodás kérdésével foglalkozott megnyitó beszédében. Farkas Béla főispán Gömbös Gyula miniszterelnök üdvözlését tolmácsolta és ígéretet tett, hogy a nagygyűlésen elhangzott kívánásokat illetékes helyre továbbítja. Baross Endre dr. gazdasági főtanácsos a borfogyasztási adó, a szesz kérdés és a termelők kimérések kérdésében terjesztett elő határozati javaslatot, amelyet az országos nagygyűlés egyhanguan magáévá tett. Krüger Aladár országgyűlési képviselő a szőlősgazdatársadalom egységes megszervezését sürgette. Zságer Mihály a borfogyasztási adó végleges eltörlését kérte. Magyar István a szeszadónak felére való csökkentését, Bárány Győző az étkezés céljait szolgáló szeszeknek bor és gyümölcsből való előállítását követelte, végül Ráczonyi-Papp Pál a gyümölcstermelésről tartott előadást.

A Rotter-Szollás műkorcsolyázópár megnyerte az Európa-bajnokságot.

Január hó 27-én tartották meg Prágában Európa páros műkorcsolyázó bajnokságát, amely a várakozásnak megfelelően, fényes magyar győzelmet hozott. Az Európa-bajnokságot a Rotter Emília—Szollás László kétszeres világbajnokpár nyerte nagy fölényrel az Európa-bajnokság múltévi védője, az osztrák Papetz—Zwack-pár előtt. A magyar pár győzelme vitathatatlan volt, mert nehéz gyakorlatait tökéletes precizitással mutatta be. Ezzel szemben az osztrák pár könnyű gyakorlatai sem sikerültek teljesen hiba nélkül. A második magyar párnak csak a negyedik helyet sikerült biztosítani a maga számára.

Több ezer tenyészállat lesz a Mezőgazdasági Kiállításon

A március 22—26-án rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás tenyészállat-csoportjába történt bejelentéseket a rendezőség feldolgozta és ennek alapján örömmel állapítható meg, hogy az összes állatfajok csoportjában jóval több állatot jelentettek be, mint amennyit a múlt évben kiállítottak. A mezőgazdasági kiállítás iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés a gazdasági helyzet várva-várt jobbulásának előhírnökeként jelentkezik: a gazdák biznak abban, hogy tul vannak a válság fordulópontján és minél többen részt kívánnak venni a kiállításon, hogy életképességüket, gazdasági erejüket megmutathassák. A rendezőség megfelelő értékesítési lehetőség biztosítása érdekében korlátozni fogja a kiállítható állatok számát és a bejelentések bizonyos hányadát nem fogadja el a kiállításra. Ez az intézkedés mindenesetre ugy fog történni, hogy ezáltal a kiállított állatok minőségi színvonala emelkedjék.

Ezidőszert a bejelentett tenyészállatok száma mintegy 150 darab ló, 650 darab szarvasmarha, 300 darab juh és 1700 darab sertés. A hizott állatok kiállítási csoportja ugyancsak jóval népesebb lesz a múlt esztendeinél. Bejelentettek 132 darab hizott szarvasmarhát és 382 darab sertést, ezért a férőhelyeknek megfelelően és a kiviteli lehetőségek számbavételével itt is csökkenteni kell a kiállítható állatok számát.

Az idei mezőgazdasági kiállításon tehát olyan nagyszámú tenyészállatanyag kerül bemutatásra, amely semmiben sem marad el a német és az angol mezőgazdasági kiállítások mögött. A bejelentett tenyészállatok minősége igen kiváló, így a vásárolni szándékozó és máris nagy érdeklődést mutató gazdák az idén a fokozott igényeknek is megfelelő gazdag anyagból választhatnak majd.

Gömbös Gyula miniszterelnök egy interpellációra adott válaszában hangsúlyozta, hogy a kormány külpolitikai kérdésekben óvatos és olyan barátokat kíván szerezni, akik bennünket bármilyen formában segíteni tudnak. A külkereskedelem terén a legutóbbi évben, — minden nehézség ellenére is — határozott előmenetelt és javulást észlelhetünk. Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a belügyminiszterrel egyetértve mindent el fog követni, hogy a fővárosnak, mint fogyasztónak és a gazdáknak, mint termelőknek, érdekeit összeegyeztessék. Budapesten a termelők és fogyasztói ár között 65 százalékos különbség áll fenn. Ez türehetetlen állapot.

A január hó 25-iki, csütörtöki ülésen mentelmi bejelentésekkel foglalkozott a Ház. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter ezen az ülésen terjesztette be a fővárosi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. Az ülés végén Vázsonyi János azt indítványozta, hogy a Ház fejezze ki tiltakozását a legutóbbi romániai választásokon a romániai magyarságot ért sérelmek miatt.

A január hó 26-iki, pénteki ülésen tovább tárgyalták a mentelmi bejelentéseket, majd a Ház az elnök indítványára bizonytalan időre elnapolta üléseit.

A mezőkeresztési választás

Január hó 28-án zajlott le Mezőkeresztesen a képviselőválasztás, melynek eredményeképpen Melczér Béla független kisgazdapárti jelöltet választották meg két pártönkivülivel szemben. A Nemzeti Egység Pártja nem állított jelöltet.

Hunyadi Ferenc gróf kilépett a független kisgazdapártból

Hunyady Ferenc gróf, országgyűlési képviselő, a független kisgazdapárt tagja, levelet intézett a napilapokhoz, melyben közölte, hogy kilépett a független kisgazdapártból.

Készül a Faluszövetség kulturház-katasztere

Hírt adunk arról, hogy a Faluszövetség országos kulturház-katasztert készít, hogy annak alapján pontosan tájékozódhassék a kulturházak anyagi helyzetéről és működéséről. Igen sok község küldötte már be a kérdőívet, melyeknek feldolgozása folyamatban van. Ezuttal ismételtelen felkérjük a kulturház-fenntartó testületeket, hogy mielőbb küldjék be a kérdőívet, vagy ha még nem kaptak nyomtatványt, kérjék azt a Faluszövetségtől, mert a kulturházakat érintő kérdések gyökeres orvoslására csak úgy tud a Szövetség megfelelő lépéseket tenni, ha pontos adatok állanak a rendelkezésére. A kérdőíveket a Faluszövetség (Budapest, V., Báthory-utca 24.) díjtalanul küldi meg.

Mussolini földreformja

Szekeres László dr. előadása

Érdekes és nagyszabású előadást tartott január hó 25-én Budapesten Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára, a fasiszta Itália egyik legalaposabb ismerője: „*Hogyan oldotta meg Mussolini az olasz munkanélküliséget*” címmel.

— A gabonaháboru — mondotta az előadó — az elmúlt évben nagyszerűen végződött, amennyiben Olaszország 75 millió métermázsza szűkségletére 85 milliót termeltek. Ezzel Mussolini függetlenítette országának élelmézését más államoktól. Legnagyobb fontosságu intézkedése azon- delkezésére: a *Bonifica Integrale*, volt, amely 2,385.000 hektár föld meg- javítását és valorizálását tűzte ki célul, hogy ezzel is siettesse a mező- gazdasági munkanélküliség félelme- tes problémájának megoldását. A munkanélküliség megszüntetésére Olaszországban három eszköz áll rendelkezésére: a *Bonifico Integrale*, a köz- és szűkségmunkák, va- lamint a *belső telepítés*. Olasz- ország 31.140.000 hektár területéből kilenc millió hektár maláriás, mocsar- ras, terméketlen vidék volt. Ennek meghódítására 1928-ban meghozták a *Lex Mussolinit*, amely a földreform végrehajtására tíz milliárd lírát bo- csátott rendelkezésre. *Máig egy millió hektárt javítottak meg*. A megjavított földeket 10—20—30—60 hektárban azoknak a mezőgazdasági munkások- nak osztották ki, akik hat hónapig *elméleti gazdasági tanfolyamot végez- tek*, majd hat hónapig *egy minta- gazdaságban dolgoztak*.

Önálló kisgazda-egzisztencia terem- tésén kívül nagy tömegben kötik le a munkanélküli mezőgazdasági egyé- neket a megjavított talaju uradal- makban is. Nagyszerű példa erre a Róma melletti *macaresei uradalom*, hol 5400 hektáron a bonificál- lás előtt 50 gazdasági cseléd találta meg elhelyezését két majorban, míg ma 64 majorban — mindegyik víz- és villanyvezetékekkel felszerelve — 3700 ember. Legujabban a *Littoria* nevű földműves-város is megszületett a pontini mocsarak helyén, Rómától egy órányira, ahol századok mulasz- tását póioiták egy év alatt. Ez a te- rület 70.000 hektár. Valamikor Róma élettára volt, később elmozsaraso- dott. A császárok és pápák hiába küz- döztek vele. 1931-ben Mussolini a le- szerelt katonák szövetségére bizta, hogy ezt az évezredes problémát fa- sisztamódrá megoldják. *On. Cencelli* vezetése mellett a munkásosztagok a világ bámulatára egy év alatt *Itália földjét egy újabb tartománnyal bőri- tették*, ahol 1931 november elsején 2013 telepes lakott, 1932-ben decem- ber 18-án pedig ez a szám 17.800-ra

szökkent fel. Közülük 6308 állandó telepes és 11.492 átmeneti időszakai földmunkás, akinek telepes háza és földje most van kialakulóban.

Ezzel a tempóval vezeti vissza Mussolini a falu emberfeleslegét újra a földhöz. Mussolini tíz év alatt az

egy millió munkanélküli mezőgazda- sági egyedet teljesen a földhöz köti.

Szekeres László dr. alapos és sok tanulmányra valló előadása nagy hatást keltett az előkelő közönség körében. A hallgatóság sokáig ünne- pelte a kitünő előadót.

Kalocsa nyitja meg a Falu- szövetség 1934. évi kiállítási programját

Január hó 28-án, vasárnap, értekez- let volt Kalocsán a nyár folyamán ren- dezendő járási kiállítás tárgyában. Az értekezleten megjelent: *Burányi* Ist- ván miskei főjegyző, *Erdöss* Árpád dr. városi tanácsnok, *Farkas* Géza dr. rendőrkapitány, *Horváth* Dezső fok- tői főjegyző, a járási jegyzőegyesület elnöke, *Kujáni* Ferenc dr. tb. kanonok, a Keresztény Ifjúsági Egyesület elnö- ke, *Lukácsi* István dr. plébános, *Máthé- Tóth* Jenő dr., kormánytanácsos, káp- talani ügyész, *Matos* Ferenc ipartes- tületi alelnök, *Murányi* Károly dr., egészségügyi tanácsos, városi tiszti főorvos, *Mócsy* István dr., h. polgár- mester, *Novák* Géza érsekuraldalmi jóságigazgató, *Pécsi* Ferenc igazgató- tanító, *Rajháty* Gyula fajszi főjegyző, *Szabóky* Jenő gazdasági főtaná- csos, a kerület országgyűlési képviselője, *Szentpétery* Lajos dr., járási fő- szolgabíró és *Wiederkehr* József kano- nok. A Faluszövetség központja részéről *Mayer* Emil, a VASÁRNAP

szerkesztője és *Wieser* Béla központi titkár, a *Magyar Bokréta Szövetség* részéről *Paulini* Béla elnök jelent meg az értekezleten.

Wiederkehr József kanonok, elnök megnyitója után *Wieser* Béla titkár részletesen ismertette a kiállítás lé- nyegét és rámutatott arra, hogy a mai nehéz viszonyok között fokozottabban kell az együvértartozandóság érzését ápolni és fejleszteni. A kalocsai járás községei a várossal együtt a kiállítá- son szellemi és gazdasági kincseiket fogják bemutatni a nagy közönségnek, a „*Kalocsavidéki Bokréta Ünnepe*” pe- dig a népművészetet ápolja és abból idegenforgalmi értéket termelt ki.

Szabóky Jenő országgyűlési képvé- selő a legmelegebben pártfogolta a kiállítás gondolatát, amelyből az egész járásnak csak igen nagy haszna lesz. Több felszólalás után az értekezlet örömmel és lelkesen ma- gáévá tette a Faluszövetség kezde- ményezését és elhatározta, hogy a si-

Mükedvelő-gárda Siklósbodonyban.

„A nánai bíró lánya” című színmű szerepeiben. A gárda tagjai: *Marcz* József, *Gergics* József, *Gergics* István, *Hagyó* Károly, *Kulifai* József, *Marcz* Vilmos, *Tor- zszány* József, *Kajdon* Nándor, *Sós* Margit, *Sudár* Ilonka, *Sudár* Rózsi, *Ujpal* Mancsi, *Patacsi* Irén, *Mojzes* Mancsi, *Majnovics* Anna, *Láboda* Maris, *Nagy* Sándor, valamennyien pompásan megállották helyükef és lelkes tapsokra ragadták a közön- séget. A kitünő előadást *Kutnyánszky* Géza tanító rendezte teljes hozzáértéssel.

(Beküldte ifj. *Mojzes* József.)

keresnek ígérkező kiállítást június hó 29—július hó 1 között rendezi meg.

A kiállítás elnökeül egyhangulag Szentpétery Lajos dr., járási főszolgabíró, a Faluszövetség régi lelkes hívét kérték fel, aki köszönettel fogadta a közönség megnyilvánulását és ígéretet tett, hogy *ugy maga, mint községei minden tekintetben támogatni fogják a Faluszövetséget, hogy közérdekű munkája minél eredményesebb legyen.*

Az alakuló értekezlet ezután megállapodott abban, hogy a kiállításon 24 szakcsoportban fog bemutatkozni a járás gazdasági és kulturális élete. A Magyar Bokréta Szövetség erkölcsi támogatásával rendezendő Kalocsavidéki Bokréta keretében a kalocsai járás színpompás, festői népviseletei és különleges népszokásai kerülnek bemutatásra. Ennek szellemi irányítását Paulini Béla, a Magyar Bokréta Szövetség elnöke személyesen végzi.

(w. b.)

Felemelték a vámörlésért szedhető díjakat

A kormány rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy a gabona vámörlésével, vagy darálásával foglalkozó, bármilyen hajtóerejű, vagy berendezésű malom részéről az örlés végett bevitt, időszerűen száraz, tisztított és koptatott, gyommagmentes gabonaműeknél (buza, rozg, kétszeres) a gabonában szedhető díj nem haladhat meg vámörlés esetében *buzánál 15, porlás címén 2, összesen 17 százalékot, kétszeresnél 16, porlás címén 2, összesen 18 százalékot, rozsnál 18, porlás címén 2, összesen 20 százalékot*, darálás esetén a malomba, vagy darálóra bevitt *tisztítatlan mennyiség után 8, porlás címén 1, összesen 9 százalékot*. Ezekkel a díjakkal kapcsolatban is természetesen alkalmazni kell azt a korábbi kormányintézkedést, amely szerint az örlésért (darálásért) az öröltető féllal szemben bármily más ellenértéknek (szítapénz, fuvarköltés, stb.) *felszámítása, vagy egyéb szolgáltatás kikötése tilos*. A malomellenőrök rendes szolgálatuk közben fokozottan kötelesek azt is figyelemmel kísélni, hogy a vámörlést végző malmok nem számítanak-e fel az öröltetőknek a megállapított örlési (darálási) díjon felül más díjat.

A rendelet tervezett intézkedéseiről a VASÁRNAP már hetekkel ezelőtt hírt adott.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

↑

minden ügyben utbaigazít!

Falusi vándorkönyvtárakat létesít a „Faluszövetség“

Kétezer községben nincs még népkönyvtár, pedig — különösen a mai válságos időkben — fokozottab mértékben kellene olyan olvasmányokhoz juttatni a falvak népét, amely olvasmányok a hasznos ismereteket terjesztik, a hazafias érzést erősítik és a bomlasztó munkát ellensúlyozzák. Az állam megteszi, ami tőle telik és sok százezer könyvet adott már a falvaknak. Ez azonban még mindig kevés. Éppen ezért a Faluszövetség a városok lakóihoz fordult, hogy adják oda nélkülözhető könyveiket falusi vándorkönyvtárak létesítésére.

Január hó 25-én értekezletet tartott a Faluszövetség, Báthory-utcai székházában ebben az ügyben. Az értekezletet Tölgyes István dr. igazgató nyitotta meg és méltatta a Szövetség új mozgalmának jelentőségét. Nagy tetszéssel fogadott bevezető szavai után Bodor Antal dr. egyetemi m. tanár, a vándorkönyvtár-akció kezdeményezője, ismertette az akció lényegét és bejelentette, hogy egyes testületek és nagyobb könyvtárak már eddig is tekintélyes számú könyvet jelentettek be adományképpen. Wieser Béla titkár ezután az akció lebonyolításáról szó-

lott. Az adományképpen beérkező könyveket azonnal osztályozzák, a falusi vándorkönyvtárak részére alkalmas műveket különválasztják, a megmaradt könyveket pedig csere alá bocsátják. Minden könyv értékkel bír valaki számára és a vándorkönyvtárak részére nem alkalmas könyvekért szívesen ad cserébe megfelelő könyveket. A csereakció február 6—7—8-án lesz a Szövetség székházában.

Ezután a társadalmi egyesületek kiküldöttjei szólaltak fel és meleg szeretettel üdvözölték a Faluszövetség nagy kezdeményezését és mindjárt nagyobb adományokat jelentettek be.

Végül Bodor Antal dr. köszönte meg az elismerést és adományokat és annak a reményének adott kifejezést, hogy a Faluszövetség felhívását, amelyet a sajtó és a rádió útján a városok, de főleg a főváros közönségéhez intézett, megértéssel fogadják és a révén sok hasznos és szórakoztató könyvet juttathatunk a falvakba.

A Szövetség teljes erejével munkálkodik a sikerért és nem kétséges, hogy e nagyjelentőségű mozgalom eredménnyel fog járni.

Ki helyesli az „irányított gazdálkodást“?

A VASÁRNAP második pályázata

Lapunk mult heti, 4-ik számában hirdettük ki *második pályázatunkat*, melynek igen nagy visszhangja támadt olvasóink körében. Ujjonnan belépő olvasóink számára megismételjük a pályázat leglényegesebb pontjait:

A VASÁRNAP egyrészt módot kíván nyújtani olvasóinak arra, hogy az *irányított gazdálkodás* tervéhez hozzászóljanak, másrészt igen nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy falusi kistermelő olvasóink véleményét és állásfoglalását a gondolatlan szemben megismerje. Ebből a célból *második pályázatunkat* az irányított gazdálkodás gondolatának szenteljük. A pályázat *öt kérdése így hangzik:*

1. Helyesnek tartja-e az irányított gazdálkodás tervét?

2. Ha igen, miért? (Vagy: Ha nem, miért?)

3. Milyen terményeket vonna legelőbb az irányított gazdálkodás alá?

4. Hogyan vehetne részt a falusi kistermelő az irányított gazdálkodás alá eső cikkek termelésében?

5. Hogy képzelel el az irányított gazdálkodás megvalósítását?

Erre az *öt kérdésre* kér választ a pályázat, még pedig a következőképpen: A pályázó elővesz egy iv papírost. Legfelül ráírja tintával ezt a mondatot: *A VASÁRNAP pályázata*. Ezután következnek a *kérdések* és alattuk a megfelelő *válaszok*. Az *első kérdésre* egyszerűen *igennel*, vagy *nemmel* válaszol a pályázó; itt indokolás nincs. A *második kérdésre* adott válaszban a pályázónak röviden, tömören, világosan és egyszerű mondatokban meg kell okolnia, hogy miért helyesli az irányított gazdálkodás tervét, vagy pedig miért veti el. Ha valaki a *második kérdésre* *nemmel felelt* és tagadó álláspontját megokolta, pályamunkáját befejezte. A *harmadik* és az utána következő kérdésekre csak azok felelnek, akik a *második kérdésre* *igennel válaszoltak*. A *harmadik kérdés* válaszában meg kell jelölni azokat a mezőgazdasági terményeket, melyeknek termelését a pályázó „irányított gazdálkodás“ alá vonná. A *negyedik kérdésre* a pályázónak meg kell mondani, hogy a falusi kistermelő miként kapcsolód-

jék be az „irányított gazdálkodás” alá eső termények termelésébe? Az ötödik kérdés végül arra kér választ, hogy a pályázó milyen módon valószínűleg meg az irányított gazdálkodást; külön szervet állítana-e fel; ha igen, milyen hatáskörrel ruházná fel ezt az új hivatalt; ha nem, a meglévő gazdaszervek közül melyikre bízna a lebonyolítás munkáját?

A pályázaton résztvehet bárki, *díjat azonban csakis előfizető nyerhet.* Kérjük a pályázókat, hogy munkáikat, *lehetőleg tisztafehér papírlapra, tintával és különös gondossággal írják le.* A kérdések és a reájuk adott válaszok befejezése után a pályázó írja le a *kelteztést; olvasható aláírást; foglalkozását; ha birtokos: birtokának nagyságát; életkorát; iskolai végzettségét és pontos címét (helység, házszám, utolsó p., megye.)*

A pályamunkák beküldésének határideje:

1934. évi február hó 18-ika.

Elkésve érkező és a feltételekhez nem ragaszkodó pályamunkákat nem vesszünk figyelembe. A *pályamunkák közül az öt legsikerültebbet értékes jutalomban részesítjük.*

A pályázat résztvevőinek névsorát a VASÁRNAP február hó 25-iki, a pályázat eredményének kihirdetését pedig a március hó 25-iki számában tesszük közzé. A jutalmazott munkákat leközzöljük a VASÁRNAP-ban.

Kérjük a gazdasági kérdések iránt rendkívül nagy érdeklődést tanúsító olvasóinkat, vegyenek részt minél számosabban komoly megfontolást és elmélyedést igénylő pályázatunkon.

És a zengő magyar dal, a paraszthit szárnyas szava áttört a nevelés ember határokra, a szuronyok erdején és a mesterséges szétcibálást megcsufolva, megteremtette a Gondolat, a Szellem egységét, a megszüntetett területi integritás romjain, felépítette az ezeréves Magyarország eszmei integritását.

E szellemi honfoglalók és honmegtartók seregéből való Sinka István is. Emberi, paraszti verejtékes, nagy küzdelmei mellett az ébresztő tárogató nem esett ki munkában fáradt kezeiből. Vidéki, fővárosi lapok hozták verseit, elbeszéléseit, vitázó, magyarázó, tanító, támadó cikkeit. És most könyvet adott a csüggedők kezébe! Mécsét a sötét paraszttanyák asztalára, kenyeret a lélekben szűkölködőknek, Igét a megtántorodottaknak.

Szíves, szent örömmel vesszük kezünkbe könyvedet *Sinka István*, paraszti szép lelkünk Bibliáját és köszönjük néked, hogy így megajándékoztál bennünket és köszönjük An-nak, aki így megajándékozott Téged . . .

Zsoltárolj tovább itt csodás Napkelet magyar kapujában, emeld magasra csillagos lelked szárnyas fáklujját, hogy mind e nagy sötétségbe helyezettnek világosság támadjon.

*

Nyár van a pusztán, zengő, aranynapu magyar nyár. Tüzes fejű buzákakalászok hullnak a kaszacsengésben és a nóták parasztfia, a költő megkon-dítja szive harangját és himnuszt imádkozik a Teremtő Isten testvére-hez: a paraszthoz:

Sinka István, a vésztlői parasztköltő

Sinka István azon költők közül való, akire százszerűen illik a régi mondás, hogy a *költő nem lesz, hanem születik*, — még ha paraszt is. Mert bizony *Sinka István* parasztköltő össze-vissza nem sok ideig koptatta az iskola küszöbét, hanem kora gyermek-kora óta kenyérkeresetben szenved, mint megannyi szegény földhözragadt sorstársa. Favágótól a bérességen keresztül a juhászszámadósáig, mindent megpróbált, ahol kenyérmorz-szára, ha szükösen is, de kilátás nyílt. Élete minden nincses falusi ember élete. Megnősült, családot alapított és tovább küzdött.

A meglódult magyar világ pedig forgott keserű levében. Háború, forradalom, az ezeréves föld széthullása, — melyet olyan kegyetlenül pecsételt meg a párisi békediktátum — a magyar föld népének gazdasági, szociális pusztulása, a társadalmi széthuzás, gyűlölet, megnövekedett terhek, a reményvesztettség sötét napjai és minden, ami szörnyű és minden, ami halál . . . Megindult a föld és ránk om-lottak az egek. Nemzeti nagylétünk nagy temetőjén tört ült a végpusztulás . . .

És ekkor, csodák-csodája: fölemelte fejét a föld soha meg nem izetlenülő sava, a *magyar paraszt*. Meggyújtotta az idők fáklujait: Legyen világosság! És csodák-csodája, meghasadt a sors fekete ege és felragyogott az ősi erő, a magyar halhatatlanság Napja. És nem bámult már tehetetlen fájdalommal a föld sorsvert magyarja az üszkös romok, a szétdult fészkek felett, hanem új hittel és új hitet tanítva, megkezdte a romok eltakarítását és lassan, de hihetetlen és nagyszerű kitartással hozzálátott az építés munká-

jához. Fölelépült a kunyhó, bevetődött az ugar és a halottaiból föltámasztott magyar élet neki indult az újabb ezeré-
vnek.

Ezeréves Magyarország izmos honfoglalóinak az élén jöttek a magyar szellem, a magyar gondolat örökkévalóságát hirdető táltosok, az Ige, az Eszme fölkelet harcosai: a költők és írók.

A *parasztköltészet soha nem látott és nem hallott virágzásba borult.* Szállt a dal, a biztatás, az örök élet zsolozsmája, a hit hangja, a nemzeti bizakodás, egy új, bátor ezeréves dübörgő indulója . . .

Fehér és fekete nővérek Afrikában

A néger leányokból lett fekete apácák fehér fejkendőt hordanak.

Megenyhülés

Ezek a lihegő aranyporu
esték

ma
szebbek, mint valaha
voltak, mert
ó-bibor
ekhójuk alól enyhült,
szép
szavakkal indul a daloló lány
és elaltatja
a ballagó pásztor szemén
a könnyesőjű sirást
és langyos aranylapokkal
borítja bé
a rőthaju aratók forró sebű szivét...

Ó, dalolj csak
dalolj, roskadt faluk
leánya és csorgasd
végig a
porszalagos utakat pezsgő örömhír-
rel! . . .

És ezek az
aranyporu esték
ma csillogóbb fényűek,
mint valaha máskor,
mert
tűzpiros egük alatt
sírnak,
szeretnek,
csókolnak,
szenvednek
a varázsló parasztok,
kik a mesgyék hü porán lépve
készítik
az örök,
tündöklő kincset: szent
buzaszemekből kenyeret az ébredő
nappaloknak.

A szeghalmi Péter András-reál-
gimnázium nem tehetett volna szebbet,
nagyobbat és hivatásáról nem
tehetett volna magyarabb és dicsősé-
gesebb bizonyosságot, minthogy ki-
adta a jelenkor egyik legnagyobb pa-
rasztköltőjének, Sinka Istvánnak ver-
seit. Sinka István: „Hírnyuszok ke-
let kapujában“ című könyve minden
idők legszebb magyar könyve marad.
Egyetlen technikai hibája a verses
könyvnek, hogy a művészi címlap raj-
zolójának neve hiányzik a kötetből.

A VASÁRNAP szerkesztősége az
előbb elmondottakhoz csupán annyit
füz, hogy ezidei naptárában, ha nem
is tudott helyet adni annak a költőjé-
nek, akit talán első helyen kellett
volna említenie, most rója le elismeré-
sét Sinka Istvánnak és kívánja, hogy
sok ilyen tehetséges és lelkes magyar
embert adjon az Isten szegény ha-
zánknak!

Egyébként pedig a VASÁRNAP
NAPTÁRA legközelebbi, 1935-iki év-
folyamában az „Uj honfoglalás köl-
tői“ közé sorolja Sinka Istvánt és
mindazon fiatal dalosokat, akik a

magyar parasztköltészetet új, igazi
virágokkal ajándékozzák meg: ma-
gyar, ifju, győzelmes dalokkal, hogy
általuk mi, minden magyarok hitet

nyervén, egy boldogabb, emberibb,
magyarabb és egységes Magyaror-
szágra ébredjünk!

SZÁMADÓ ERNŐ

Tóth Sándor téli gazdasági iskolás ifju levele

A VASÁRNAP olvasói már számos al-
kalommal olvastak méltatást a Csonka-
ország legszerencsésebb és legtöbb ered-
ményt felmutató mezőgazdasági iskolái-
ról, az úgynevezett téli gazdasági iskolák-
ról. Annak bizonyosságául, hogy például a
mohácsi téli gazdasági iskolához milyen
meghatóan ragaszkodnak a növendékek,
meg azután, hogy az iskolának csak egyet-
len hallgatója is milyen áldásos hatást
tud kifejteni a maga községében, közöl-
jük Tóth Sándornak, a mohácsi téli gaz-
dasági iskola derék növendékének, az is-
kola igazgatójához írt levelét. Az érte-
lmes, okos, izzó magyar és kedves sorok,
melyeket a Szébb jövőt! kívánság zár le,
így hangzanak:

Szökéd, 1933. december 30.

Szeretett jó Igazgató Ur!

Küldöm levelem a távolból, melynek
sorait féltő, reszkető kézzel írom az
én jó Igazgató uramhoz. Már néhány
napja, hogy Szökédre hazaérkeztem.
Szüleim nagy örömmel fogadtak, ami-
dön betoppantam a kis szobába, kis
testvérem sürgött-forgott körülöttem
és várta, mire felnyitom a csomagot
és megkapja a karácsonyi ajándékot.
Telt-múlt az idő, lassan beesteledett,
jötték a rokonok, ismerősök és örül-
tek, hogy megint viszontlátjuk egy-
mást.

Nekem meg az iskolai tanulmányok-
ról előadást kellett tartanom, amit ők
nagyon szívesen végighallgattak. Az
előadásom az őszi mélyszántásról, a
trágyakezelésről és főként a borju-
nevelésről szólt. Sokan elkérték a
füzeteket és a könyvet, irtak-olvastak,
ők is tanulmányoztak. Lassan rájön-
nek, hogy el kellene küldeni a fiukat
mind ebbe a hasznos iskolába. Amikor
én lejöttem novemberben, a falusi nép
ezt semmibe sem vette, most pedig
már páran mondogatták, hogy jövőre
majd ők is elküldik fiaikat.

Karácsony másnapján elmentem a
főjegyző urhoz, az igazgató urhoz és
a bíró urhoz, megköszöntem a hozzám
való szíveségüket, hogy eljuttattak
engem ebbe az ujjajta, de igen híres
iskolába. Alig várom az időt, hogy
megint folytathassam a tanulmányi
munkámat.

Most kívánok az Igazgató urnak
szébb, boldogabb ujesztendő, mint az
az elmúlt esztendő. Legelőször is az
Istenhez fohászokom segítségért,
hogy tegye nagygyá, boldoggá és sza-
baddá ezt a megcsontított magyar
hazát, hiszen véreink milliói élnek
szolgaságban a trianoni határokon túl.
De talán a fölséges Uristen most is

megengedi, mint régen, hogy új erők
induljanak utra a magyar nemzet lel-
kében és hogy felépüljön újból a régi
teljes Nagymagyarország. Adja Isten,
hogy minél hamarabb úgy legyen.

Bocsásson meg Igazgató ur, hogy
csunyán irtam, de remélem, el fogja
tudni olvasni. Ezzel zárom soraim.

Az egészsz tanári karnak kívánok a
jó Istentől boldog újévet.

Tiszteletüket küldik szeretett, jó
szüleim és a községi előljáróság.

Testvéri szeretettel hü tanulója

TÓTH SÁNDOR.

SZÉBB JÖVŐT!

SZÖVETKEZETI ÉLET

A szövetkezeti értékesítés külföldi eredményei

A Magyarországi Szövetkezetek
Szövetsége által a mezőgazdasági ter-
melő és városi fogyasztószövetkezetek
szorosabb együttműködésének előmoz-
dítására létesített Országos Szövetke-
zetközi Bizottság legutóbb Schandl
Károly dr. elnöke alatt ülést tartott.
Schandl Károly dr. elnök beszámolt a
Genfben működő Nemzetközi Szövetke-
zetközi Bizottság munkásságáról s
annak magyar vonatkozásairól. Az
1929-ben megtartott első világgazda-
sági konferencia a válság enyhítése
céljából szükségesnek mondotta ki a
termelőknél és fogyasztóknál egy-
máshoz közelebb hozását, ami gyakor-
latilag legjobban a szövetkezetek ut-
ján valósítható meg. 1930-ban me-
galakították Párisban a Nemzetközi
Szövetkezetközi Bizottságot, amelynek
sorában Magyarországot Schandl Ká-
roly dr. képviseli. A bizottság kezde-
ményezésére számos külföldi álla-
mban, így Magyarországon is megal-
akultak a szövetkezetközi bizottságok,
amelyeknek feladatuk az, hogy minél
erőteljesebben kiépítsék a mezőgazda-
sági termelők és városi fogyasztók
szövetkezeteinek együttműködését.

Schandl Károly dr. ezután ismer-
tette azokat az eredményeket, amelyek
a mezőgazdasági termelő és városi
fogyasztószövetkezetek együttműkö-
dése terén külföldön és Magyarorszá-
gon mutatkoznak. A magyar agrár- és
fogyasztószövetkezetek között már ed-
dig is igen szoros gazdasági együtt-
működés áll fenn. A Nemzetközi Szö-
vetkezetközi Bizottság genfi ülésein a
különböző államok kiküldöttei nagy el-
ismeréssel nyilatkoztak a Futura

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A gyümölcsfák téli ápolása

Gyümölcsösünkben most kell elvégezni a tisztogatási munkát. Az elöregedett, csucsszáradt, odvas fákat ássuk ki és égessük el. De az egészséges fák koronájából is ki kell vágni azokat, melyek betegek s így az egész fa életműködését veszélyeztetik, vagy feleslegesek s így inkább a termést csökkentik, mint növelik. Ez utóbbi eset áll elő például olyan idős fáknál, melyeknél a növekvés megállt, de annyi termőrész fejlődik rajtuk, hogy a gyümölcsöket rendes nagyságúra megnöveszteni nem képesek.

A korona ritkításánál általában azt az elvet tartjuk szem előtt, hogy első sorban is a rendetlenül nőtt, egymáshoz egészen közelálló, vagy egymást keresztező ágakat távolítsuk el a koronából. Ha az említett ágak lemettsége után a koronát itt-ott még sűrűnek látjuk, akkor még esetleg egyik-másik ágat kimetszük. Az ágak lemettséjét eszközöljük többől, hogy ott csonk ne maradjon.

A beteg ágat akként kell lemettseni, hogy félarasnyi még az egészséges részből is levágassék.

Az ágak levágása után a sebet a héj körül éles késsel simára kell faragni s azután felforralt, majd lehült kátránnyal bekenni.

Ha netán egyik-másik fatörzsön odvasodás lépne fel, a korhadt részt tisztítsuk ki s az üregbe tömjünk cementet. Ezután elejét vehetjük az odvasodás terjedésének.

Az ág lehasadása folytán, vagy más okból a fa törzsén keletkezett sebet szintén kátrányozzuk be. Mindazáltal a kátrányozást ne vigyük tulságba, azaz ne kenjük be a fa egészséges héját ott is, hol erre szükség nincs, mert ez ártalmára lenne a fának.

Le kell metszeni a fák tövéből előtörő tősarjakat és eltávolítani a gyökerekből kihajtott gyökérsarjakat is. Ez utóbbiakat azonban nem elég a talaj felszínén elvágni, hanem ki kell bontani a földet egészen a gyökérig és többől levágni az onnan kisarjadt növedéket.

Fontos téli munka a gyümölcsfák trágyázása is. A trágyát nem a fa tövében, hanem a fa csurgójától befelé 50 cm. szélességben kell elteríteni és azután ott aláásni. A dió, továbbá a csontmagvu gyümölcsfák a fahamut, mészszegény talajban pedig a mészport is nagyon meghálálják.

El ne mulasszuk a téli hernyózást, melyet a törvény is előír. A gallyakon vékony fonálon himbálódó száraz leveleket hernyózó olló segítségével le kell szedni, mert ezekben telelnek a gala-

gonyalepke és a sárgafaru lepke apró hernyói. Ugyanekkor szedjük le és égessük el a gyűrűlepkének a vesszőkre ragasztott tojásgyűrűit is. Kaparjuk edénybe a gyapjas pillének a fák törzsére és a vastag ágak alsó oldalára ragasztott taplószerű tojáscsomóit is és vessük tüzbe. Szedjük le a fán maradt összeaszarodott gyümölcsmumiákat is, melyek a monilia gombatelepei.

A rügyfakadás előtt 3—4 héttel permetezzük meg minden gyümölcsfánkat 3 százalékos bordói lével, mely hivatva van a fán meghuzódó káros gombákat tönkretenni.

Bor- és szeszárak

Ugy a szőlősgazdák, mint a borkereskedők körében *bizakodó* a hangulat. Az óborok ára állandóan emelkedik a készletcsökkenés arányában. Szinte azt lehet mondani, hogy termelői kézből már csak elvétve akad óbor. Akinek van is belőle kisebb készlete, nem adja el, hanem azzal házaitja, zamatosítja idei gyengébb, savanyubb ujbortát. A borkereskedők szakszerű felszerelésére most nagy feladat vár: a sok gyöngé, könnyen romló, penészedő és ecetesedő kommerszborokat ezidén tényleg gondosan iskolázni, kezelni, deríteni, savtalanítani stb. kell.

Ezt a szakmunkát felszerelés hiányában a kisebb bortermelők hatalmas tömege nehezen tudja elvégezni és így számolni lehet azzal, hogy tavasszal, ha a borokra melegebb időjárás következik, sok kamrás és

Kétlábu borju Tápióbiésken

gabonaértékesítési tevékenységéről, amelyet például a cseh fogyasztószövetkezetek központja is igénybe vesz, valamint az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ*ról, amely ma már a magyar vajkivitel 75 százalékát bonyolítja le és oly kiváló árut exportál, hogy a magyar vajat felárral vásárolják az angol piacon és a múlt évben elzárkózott német piacot angol, olasz, svájci, francia stb. exporttal nemcsak pótolni tudtuk, hanem még jelentékenyen növeltük is vajkivitelünket. Az OMTK a fennálló óriási akadályok leküzdésével *új piacokat nyitott meg az immár világmárkává lett magyar vaj részére*. Örömmel kell megállapítani tehát, hogy a magyar szövetkezetek exportvonatkozásban is megbecsült pozíciót foglalnak el külföldön, ezért az *Országos Szövetkezeti Bizottság tovább halad a megkezdett uton*.

A nagy tetszéssel fogadott jelentéshez elsőnek *Dömötör László dr.*, a Hangya ügyvezető igazgatója szólalt fel, aki az OMTK példája nyomán *a baromfi-, tojás- és gyümölcsértékesítési szövetkezeti megszervezését mondotta rendkívül fontosnak és szükségesnek*. *Malcomes* Gyula báró rámutatott arra, hogy a rendkívül alacsony termelői és magas fogyasztói árak között *sehol nem oly nagy a különbség, mint nálunk*. Ez a különbség csak a termelő- és fogyasztóterületek összefogásával küszöbölhető ki szövetkezeti uton. Az ülés végül megbizta a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségét az *agrár- és fogyasztószövetkezetek együttműködésének további kiszélesítésére vonatkozó tervezet elkészítésével*.

Megnyit a somlói bortermelők pinceszövetkezetének budapesti fiókja. Január hó 29-én, délután 6 órakor nyit meg a Falk Miksa-utcában a *somlói bortermelők pinceszövetkezetének első fővárosi helyisége*. A vendégeket *Malcomes* Gyula báró, somlói szőlőbirtokos, mint elnök, üdvözölte. A megjelentek élén *Kállay* Miklós földművelésügyi miniszter közvetlen és meleg szavakkal köszöntö meg az üdvözlést és egyben sikeres működést kívánt az ujonnan alakult szövetkezetnek. A megnyitó ünnepségen a földművelésügyi miniszteren kívül megjelentek *Mayer* János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke, *Hercegy* Ferenc, a Revíziós Liga elnöke, *Schandt* Károly ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója, *Görgy* István képviselő, *Eszterházy* László herceg, valamint *Erdődy* Sándor gróf nagybirtokosok és többen mások.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

**Csemege és bor-
szőlővesszőt** má r
most rendeljen a
**TAVASZI NYAK-
OLTÁSHOZ**

prima szelektált 140 fajból

BOHN JÓZSEFTÖL, Kistemp-
lomtanya, Csongrád m.
Posta h. — **Kérjen árjegyzéket!**

rossz pincében fekvő — kellően fel-
nem töltögetett — bor megromolhat.
Ezek a borok természetesen csak ki-
főzésre használhatók fel, számítani
lehet tehát tavasztól a borpárlatfőzés
nagyobb fellendülésére.

Komolyan figyelembe ajánlom min-
den bortermelő olvasónknak, hogy sa-
ját érdekében ezidén fokozottan ügyel-
jen borának fejlődésére, minden héten
legalább egyszer valamennyi hordót
kóstoljon meg, gondosan töltögesse fel
és a keletkező penésztől jól tisztogassa
meg úgy a hordót, mint a pincét.

Nem szabad elfelejteni, hogy a ki-
főzés céljára eladott bor ára rendsze-
rint jóval alacsonyabb a fogyasztásra
való bornál, az elromlott boroknál te-
hát magukra vessenek a gazdák a
vesztéséért! Még lehet gondos-
sággal megelőzni sok bajt, helyrehoz-
hatunk sok hibát! Az egészséges új-
borok ára szépen tartja magát. A leg-
utóbbi héten közel 3700 hl. különféle
bor cserélt gazdát átlag fokként
1.8 fillér és 2.8—3 fillér között minő-
ség szerint. Keresik a szép piros ka-
darokat, de kevés van belőle sötét pi-
ros színű. Magas árat érnek el már
az új muskotály-borokért, mert az ő
áru teljesen kifogyott és ahol valami
még van belőle, csakis palackozásra
használják fel.

Amerika részére keresik a tokaji
borokat. Az eddigi hírek szerint egyes
birtokosok máris szep, egy pengőn fe-
lül árakon helyezték el feltételeken
magasabb foku tokaji óborokat. A
süritett must is keresett cikk. Több-
száz métermázsra kelt el a napokban
apróbb tételekben kg-ként 50 fokos
cukoralapon 85-től 95 filléres áron
plus forgalmi adó. Májusig még igen
nagy süritmény-keresletre lehet szá-
mitani, mert azzal javítják fel a ke-
reskedők a gyenge és tulsavanyu új-
borokat.

A törkölypálinka állandóan drágul.
Már elért 3.20—3.30 pengős árat
hektoliterfokként. A főzés lassan
folyik, mert az idén a nyeredék nagy-
nyon kevés és a magas ár mellett sem
fizetődik ki sokszor a főzetés. A mult
szüretéről most januárig közel 36 va-
gónnal kevesebb 50 fokos törkölyt főz-
tek ki, mint az előző esztendőben. A
szilvóriumot is keresik, napi ára 3.50
pengő, ószilvóriumnál az ár nyári mi-
nőségénél 4 pengő fölött, két óárunál
5 pengő fölött áll.

Irsai M. József.

HETI TEREFERE

Magyar farsang tánca . . .

Itthon a Kali. Disznótorra jött haza
és marad néhány napig. Rég volt it-
thon, igen ritkán vetődik haza, pedig
szereti mindenki és alig várják, hogy
jöjjön és körülüljék a világ folyása
miatt, ami bizony igen zavaros most.

És Kali az ő bozontos, ősi falusi fe-
jével szívesen huzódik az ő népéhez.
Csak beszélni nem igen szeret. Az nem
a kenyere. Inkább hallgat és a mások
célmenyére kíváncsi.

Mert a Kali, — így hívja most is
mindenki — igen komoly fiu. Az is
volt mindig. A jómódu Kérész Ambrus
fia. Az apja annakidején papnak szán-
ta, mert szemfényé volt mindig az
iskolának. De elkapták a nyolcadik la-
tin iskolából a nagy háboru idején és
katonának vitték. Akkor együtt har-
colt a falujabeli legényekkel. Később,
mint hadnagy, századparancsnok is
volt, úgy került hadifogságba és jó
néhány esztendőt szenvedett Krasz-
nojarszkban, később Csitában, a ször-
nyű szibériai fogolytáborban. De Ka-
lit, bár megtépázta, nem törte meg az
sem. Egyik könyvet a másik után
bujta, s egyik nyelvet a másik után
kebelezte be. Oroszul, németül, fran-
ciául, angolul, törökül beszélt és irt,
amikor hazavetődött két évvel a há-
boru megszűnése után.

Akkor az egyik nagy napilap szer-
kesztőségébe ültették be, s ma is ott
dolgozik.

Most itt ül az édesapja pincegádo-
rában a kis duruzsló kályha lángja
mellett, s körötte a falu ifjai és vé-
nei, köztük a plébános, a jegyző s ta-
nító is.

S a beszéd csendes mederben foly-
dogál a világról, amely évek óta a bo-
londját járja.

A farsangra terelődik a szó.

— Kutyául vidám most a helyzet,
— mondja Kali. — Áll a bál világ-
szerte. Farsangi bálterem minden
zug a földön. És nagyszerű maszkákat
látni.

— Nocsak! — mozdul meg Kovács
Vince.

Kali a haját simítja végig, s a szia-
varja hamuját rázza le:

— A Nyomorúság, ez a keszegbör-
dāju legény, az első táncos. Akkorára
nőtt, mint Guliver a törpék országá-
ban. A többi csak lézeng körülötte, s
arra vigyázz, hogy teljesen el ne tí-
porja a rettentő lábaival, amelyek
egy-egy falut lapitanának össze, ha
alákerülnének.

— A Pénz öfelsége pedig, ez a me-
sebeli egyszemü óriás, nyugodtan ül
még mindig arany trónusán és te-
kintetét sohasem fordítja a becsületes
munka felé. Egyetlen szemével foly-
ton az észvesztő táncot lejtő Rebach
Salome felé kacsint, aki aranytálcán
nyújtja át neki a mások verejtékes

munkájának elorozott hasznát. És bol-
dogok. Nagyon boldogok. Pénz öfel-
sége is és Rebach Salome is . . .

— Csak a többi nem igen találja
helyét a forgatagban. A törpék: a
kisgazda, a mezei munkás, a kisiparos,
a kiskereskedő. Bár azok is táncolnak,
mert az új idők zenéje nekik szól
elsősorban. De hogyan? Az óriási nyo-
mor lapátlába s a pénz trónusa kö-
zött. Összevissza, ide-oda, hogy egy-
mást tapossák, ha nem vigyáznak.

— Gyönyörű bál! — sóhajt közbe
Körtés Márton.

Kali a kis kályha tűzébe hunyorít,
aztán halk egyhangúsággal folytatja:

— S a tánc? Micsoda idegen zenére
való az! Magyar láb nem igazodhatik
ahhoz, bárhogy akarná is. Cak ügyet-
len, mint a Hedre Béláé volt, amikor
a négerék táncát próbálta. Mindig a
többiek lábán topogott. Mondta is
neki a táncosnöje:

— Hogy maga nem tud táncolni,
annak két oka van!

— Két oka?

— Melyek azok? — csodálkozott
Béla.

— Melyek? Hát a két lába . . .

A hallgatóság mosolyog a Kali
tréfáján.

Körtés Márton meg is jegyzi:

— Az pedig igen fontos két ok!

— Olyanformán! — erősíti meg
derüsen Kovács Vince.

Csak Kali arca marad változatlanul
komoly.

— Pedig a bál mindig a két lábon
mulik leginkább. Mert vagy tudok
táncolni és akkor táncolok vele, hogy
a nagyobbög oldalát is berugom, ha
kedvem tartja, vagy nem tudok tán-
colni, s akkor olyan szilárdan meg-
állok rajta, hogy minden ugra-bugráló
kénytelen kikerülni. De akaratom elle-
nére ne táncoltasson senki, mint az
oláh a medvéjét!

— Ez is úgy van! — csap az asz-
talra Tóth Miklós.

Most a Kali arca is elmosolyodik s
így fejezi be:

— A legjobb mégis az volna, ha a
gazda elkapná a Salome derekát és
magyar táncra tanítaná meg . . . Az
volna az igazi magyar farsang! És
úgy megpörgetné, hogy az egyszemü
Pénz öfelségének a másik szeme is ki-
nyílnék s megfizetné a bál költsé-
geit . . . Mert az volna már végre a
magyar farsang igazi tánca . . .

— Ami igaz is! — helyeselnek az
emberek.

MÉZES JÁNOS.

**Olvasd, ajánld és terjeszd
a páratlanul olcsó**

VASÁRNAP-ot!

SZIVÁRVÁNY

Aludjunk...

Ez a történet két szív beszélgetése, akik egy szomorú éjszakán nagyon egyedül voltak...

Fent történt, messze, magasan a Kárpátok hegyein. Este volt, nagyon bánatos este, a szomorúság csak úgy lógott a levegőben. János, a legényem ébresztett fel merengéséből. Megszólított:

— Lefekszik, főhadnagy ur?

Összerázkódtam:

— Igen.

Lefeküdtünk.

— Jójakát, főhadnagy ur!

— Jó éjszakát, János!

Sok idő elteit. Nem tudtunk aludni.

Megszólaltam:

— János!

— Parancs!

— Alszik?

— Nem!

— Miért nem alszik?

— Nem tudom...

— Vannak magának gyerekei?

— Egy fiam, meg egy kislányom.

— Hány évesek?

— A gyerek három, a leány másfél-éves.

— Imádkoznak magáért?

— Reggel, meg este.

— Tudják, hogy az apjukért imádkoznak?

— A fiam már okos, az tudja. A kislányom még nem tudja, csak mondja az anyja után... Egyszer hallottam, mikor imádkozott. Elmondta az anyja után a Miatyánkot, meg az Üdvözlégyet, aztán, mikor arra került a sor, hogy a jó Isten óvja meg a golyótól az édesapját, hozzátette: meg a Sajó kutyát, meg a Zsófi macskát, meg a hajásbabát, meg a bockát.

— Magáért hárman imádkoznak?

— Négyen.

— Az édesanyja is?

— Az is!... Főhadnagy úrért is imádkozik az édesanyja. Minden édesanyja imádkozik a fiáért.

— Én értem, János... én értem... nem imádkozik az édesanyám.

— Nem?... Miért, főhadnagy úr?

— Meghalt... már régen... Az apám is. Még kisgyerek voltam... Alig voltam... nyolc éves...

— Főhadnagy ur!

— No?

— Fázik?

— Nem.

— Ugy hópóg a teste, mintha... Csak nem?

— Nem, dehogy!

— Jó asszony lehetett az édesanyja.

— Jó asszony volt, nagyon szerettem.

Akét én szeretek, azt... tulságosan tudom szeretni.

— A főhadnagy ur is jó.

— Utjában vagyok mindenkinek!

— Dehogy is!... Tűzbe menne érte az egész század! Pedig mindig pofonokat ígér... Aztán megosztja velünk az éte-

lét, meg a szivarját, meg a konyakját... A pénzt meg odaadja annak az öreg népfőkelőnek, akinek hat gyereke van ott... Főhadnagy ur?

— Hallgasson már!

— Betakarom. Nem tetszik nekem, hogy úgy reszket a teste... Miért reszket?

— Mert én értem nem imádkozik az... édesanyám... Adjon konyakot!

— Sokat ivott ma már, főhadnagy ur. Nem árt meg?

— Ma mindent meg tudnék inni!

— Ne igyon, főhadnagy ur! Ha támadás talál lenni, nem vigyáz magára.

— Hát aztán... Ki törődik velem?

— Elszomorodik a századja nagyon!

— Nem iszom, János!... Aludjunk! Ejha, Mi az?... A szakácsok hozzák a reggelit... Hány óra?

— Öt.

— Akkor ma megint nem alszunk, János.

— Hm. Megszoktuk már.

NYÁRY ANDOR

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A disznóölésről

(Első közlemény.)

Nagy családi esemény minden háznál a disznóölés, melyből az egész család apraja-nagyja kiveszi a részét. A disznó leszurása, pörkölése rendszeren már a kora reggeli órákban történik s mire egészen megvirrad, már felvágva fekszik a konyha asztalán a hizó, hogy estére füstön is lógjon a sok finom kolbász, sonka, bődönökbe rakva a kiolvasztott zsir.

A disznóölésnél megfelelő számú edényre és jó sok melegvízre van szükség, ezekről már jóelőre gondoskodik a gazdasszony. Egy nagy edény kell a vér felfogására, egy a belek kimosására, külön-külön edény a tüdő-, májas- és véreshurka, disznósajt, kolbász töltelékének összegyűjtéséhez, a sonkapác elkészítéséhez.

A hurka- és kolbászkészítéshez felhasználandó beleket, valamint a disznósajthoz szükséges gyomrot gyorsan és meleg helyen kell megtisztítani, különben a bél könnyen szakad. A beleket aztán a készítenő hurka és kolbász hossza szerint feldarabolva, kifordítjuk és sóval bedörzsöljük, s a rájuk tapadt zsir- és húsdarabokat késsel óvatosan lekaparjuk.

Egy boldog eskimókisasszony

Májashurkához a forró vízben felfőtt májat egy órahosszáig főzzük, majd megdaráljuk, vigyázva, hogy epétől keserű rész ne kerüljön bele. Hozzáadunk néhány darab megfőtt és megdarált kövér hust, fél kiló félig főtt rizst, zsiros levet s tetszés szerint törött szegfűszeget, borsot és sót. A jól összedolgozott keveréket aztán hurkatöltővel a már előzőleg feldarabolt bélbe töltjük és a béldarab két végét kis faszeggel összefogjuk, hogy főzés vagy sütés közben a töltelék ki ne fusson belőle. Forró vízben negyedóráig főzzük. Hideg helyen tartva, egy hétig is eláll.

A véreshurkához körülbelül feleannyi hajat és egyéb kövér főtt hulladékot darálunk meg, mint amennyi a vér, adunk bele kis darabokra aprózott szalonnát tetszés szerinti mennyiségben s néhány tejből áztatott, szitán áttört zsemlyét vagy kenyeret, majd zsiros levet, sót, borsot ízlés szerint.

A disznósajtot a fejről leszedett orr, fül és egyéb husos darabokból készítjük. Ha azt akarjuk, hogy nagyon finom legyen, adjunk hozzá fél kiló sült disznó- vagy borjúhust, szalonnát, fél liter disznóért, törött borsot, sót, szegfűszeget s mindezt jól elkeverve, töltsük bele a megtisztított gyomorba. A gyomor nyílásait tiszta fonállal összevarrjuk és a sajtot forró vízbe téve, körülbelül félóráig főzzük, majd deszkára téve, valami nehéztárggyal laposra nyomjuk. Ha hosszabb ideig akarjuk eltartani, egy-két napra hideg füstre tesszük.

A kolbászhoz kövér és sovány hust egyforma mennyiségben aprózzunk fel, zsiros lével összegyúrjuk, sóval, borsal fűszerezve. A frissen fogyasztandó kolbászba vagy citromlevet, vagy kevés fokhagymát szoktak tenni, a füstöltkolbászba pedig annyi édespaprikát, hogy a hus levét jó vörösré fesse s igen kevés fokhagymát (debeteceni). Az így elkészített töltelékét a kolbásztöltővel vékonyabb disznóbélbe tömjük. A friss kolbászt negyedóráig főzzük forró vízben, a debreceni pár óráig szikkadni hagyjuk, azután 48 órára hideg füstre akasztjuk.

A kocsonya a disznó csontos, porcos részeiből, köröm, orr, farok és bőr-darabokból készül, melyeket előzőleg gondosan megtisztítva, gyengén sós vízben főzünk addig, míg a bennük lévő nyvanyagok kioldódnak a lébe. Akkor a húst mély tányérba rakva, a levet megsűrjűk s kevés paprikával izesítjük. 1—2 óra alatt a lé kocsonyává mered. Ha zavaros, egy tojás habbá vert fehérjét belekeverve, felforraltjuk a levet, s a felszínén összegyűlt habot leszűrjük.

Ételreceptek

Káposztaleves füstölt kolbással. A savanyukáposztát lével együtt vízben főzni tesszük, a vizet megsózzuk, majd világos rántással, melybe egy fej apróra vágott hagymát, kávéskanál paprikát adunk, berántjuk. Tálalás előtt karikára vágott füstölt kolbászt főzünk bele és két evőkanál tejfölt adunk hozzá.

Hájas tészta. 30 deka hájat a hártjától megtisztítva, megdaralunk és hideg helyre tesszük. 35 deka jó réteslisztből egy tojássárgájával kevés sóval és világos asztali borral rétesasztalt gyurunk, jól kidolgozzuk a deszkához csapkodva, míg apró hólyagokat látunk a tészta felületén. Akkor a meglisztezett deszkán kinyújtjuk a tésztát és rárakjuk a hájat. Az egészet összehajtogatjuk, kinyújtjuk s 20—20 pernyi pihentetés után ezt kétszer megismételjük. Az utolsó hajtogatás után fél centiméter vékonyra nyújtjuk, téglalakú kis darabokra vágjuk s mindenikbe picit lekvárt téve, félbe hajtjuk. A megmaradt tojásfehérjével megkenjük a tetejét s mandulával vagy őszszegvált dióval megszórva, sütjük. Sütés előtt a tészta hideg helyen legalább két óra hosszáig pihenjen, mert csak így lesz szép leveles.

H I R E K

FALUSZÖVETSÉGI HIREK

A Faluszövetség központi tisztviselői a legközelebbi napokban a következő községeket látogatják meg:

Szekeres László dr. főtitkár február hó 2-án Pázmánd, február hó 4-én Pilis és február hó 6-án Hatvan községeket;

Wieser Béla titkár február hó 2-án Jászládány, február hó 4-én Pusztapó községeket.

A holland királynő férje Budapesten. Január hó 28-án, vasárnap délután a bécsi gyorsal Budapestre érkezett Henrik herceg, Vilma holland királynő férje s a Dunapalotában szállt meg. A keleti pályaudvaron megjelent fogadtatására Borwin mecklenburgi herceg és felesége. A mecklenburgi herceg Henrik herceg unokaöccse. Henrik herceg nyolc napig marad Magyarországon és látogatását felhasználja arra is, hogy vidékre utazzék, ahol vadászatot vesz részt.

Uj regényünk. Lapunk mai számában új regény közlését kezdjük meg. Címe: *A budavári lakodalom*, írója: *Földes Géza*. Földes Gézát olvasóink kedves történetei útján jól ismerik. Igazi székely ember s a székelységének kedves tanulságtétele ez az új regénye is. A magyar tollforgatóst közvetlen megelőző időből lebentti fei a fátyolt a székelység életéről. Egy végtelen kedves történet a Zandirham szerelméről, házasságáról s ami a legmeglepőbb: meglátjuk, hogy a régi emberek életében is sokszor próbálkozott a gonoszság és a hamisság, hogy a jó és a becsületes ember útját elgáncsolja. Az egész történeten — a szép elbeszélés mellett — végigvonul az író egészséges humora és sok kedves órát szerez az olvasónak. Uj regényünket olvasóink szeretetteljes figyelmébe ajánljuk.

Ezer hársfa a halasi parkban a kuruc hősök emlékezetére. Kiskunhalason már régóta tervezik, hogy parkot létesítsenek. A város dícső halált halt ezer hős fiának emlékezetére 1000 hársfát ültetett az egykori kuruc esatáren, a kurucsobor mellett. Ezen a helyen ütközött meg és verte szét Deák Ferenc — Thköly és Rákóczi híres lovasbrigádosa — Kyba báró eseh tábornok labanc és rác marta-lócait. A győzelmes halasi ütközetben a város fiai is részt vettek s a labanc tábornokot levágták. A református egyház és a város között most létrejött temetői és vásártéri ingatlanesrével lehetővé vált a park lényeges megnagyobbítása.

Antal István sajtófőnök osztrák kitüntetése. Az osztrák köztársaság elnöke Antal István miniszteri tanácsosnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének az osztrák köztársaság körül szerzett érdemei elismeréséül a nagy arany érdemkeresztet adományozta.

Uj kormánytanácsosok. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Feeske Sándor jászberényi gőzmalomtulajdonosnak és Csemere Elek köveskälli kisbirtokosnak közhasznu érdemes tevékenységük elismeréséül a magyar királyi kormánytanácsosi címet adományozta.

A Mezőgazdasági Sajtószemle — mint jelentettük — havi pályázatokat ír ki. Ezekre a Vasárnap előfizetői is pályázhatnak. A pályázatokat az illető hónap utolsó napjáig kell rövid, tömör fogalmazásban a Mezőgazdasági Sajtószemle szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24., fld.) beküldeni. A Mezőgazdasági Sajtószemle számozva, de a pályázó nevének említése nélkül közölni fogja a tekintetbejövő beérkezett pályázatokat és a lap előfizetői döntik el szavazás útján a pénz és más díjak kiosztását. A pályázatok a következők: 1. Január hóban: „Milyen leghasznosabb gyakorlati tanácsot adhatunk (lehetőleg) sajtó tapasztalatunkból gazdátársainknak a tél végére és kora tavaszra? 2. Februárban: „Hogyan bírhatjuk magyar gazdátársainkat az istállótrágyának anynyira fontos, helyes kezelésére? 3. Márciusban: „Mit tanulunk leghasznosabbat a tavaszi mezőgazdasági kiállításon? 4. Január havi pályázat határidejét február hó 10-ig meghosszabbította a szerkesztőség.

PÁSZTORTÜZ

Az Attila kardjáról

Csendes, nagy történeti ünnepségek előkészítésén buzgólkodnak a magyar tudományos körök bevonásával az ősi Buda falai között élő lelkes hazafiak. A nagy hun fejedelem, Attila jubileumának ünneplése léssen ez — évezredek múltával. Az egész világnak egyik legnagyobb lángelméje, kor-mányzója és hadvezére, népeinek védőatyja volt a mi régés ősrünk, Attila. A világhódító, az ősművelődést megteremtő szkihákkal, hunokkal való rokonságunkat, ugyanegy faj eredetűnként azonban ellenségünk, nálunknál alacsonyabb rendű irigyeink, köztük az elrabolt országrészek megszállói elsősorban tagadják, kétségbevonják, elferditik, hogy kishitűvé züllesszenek minket és így vállaljuk dicső mult nélküli, a szolgáltságban is megnyugvó hanyatott, végpusztulásra megérett kóbor cigánysorsot... Holott szemben az ellenségetől koholt ráfogásokkal, áll az örök igazság, mint az a VASÁRNAP olvasói előtt is ősmert tudós keleti kutató Zajty Ferenc barátunk keleti ősrásokból és legújabb tudományos kutatások bizonyosságaiból kifejti, hogy a magyar honfoglalók útját a nagy ázsiai ősr Attila egyengette és nyitotta meg verrokon hun hadi népével.

Ezeket a máig élő hun-eredetű népeket turáni közös nevezet alatt foglalják össze manap, s számuk Európa és Ázsia különböző részein még manap is, mintegy 200 millió, a Zajtytól idézett indiai, kínai, angol munkák bizonyossága szerint. Így egyedül az 1930—31-es kiadású angol lekszikon a hunok négy csoportját mutatja be. Az Attila-féle hunoktól erednek a magyarok, s magyarokkal azonos fehér hunok, továbbá viszont a fehér hunokkal azonosított indiai hunok is... Ezeknek a leszármazói vagyunk mi, a mintegy 200 milliónyi szjéjjel-szórtan élő, küzdő, morzsolódó turániak, kik hitregéinkben istenies összekötő kapcsolással talán egyedül csak a nagy Attila nevét, emlékét őrizték meg, ápolgatjuk álmoképszerűleg... A Magyarországon tervezett nagy Attila-ünnep jelentősége tehát éppen az, hogy az álmoképink testet ölt és dicsfényével egy táborba vezérli, egymás keblére öleli az évezredek óta szjéjjel-szórt, egymással nem törődő, egymást talán már névről sem ősmertő turáni testvérnépeket?!

Ezek ihlették meg, ezek teszik alkalomszerűvé Kárpáthy László dr., testvérünknek a VASÁRNAP más helyén olvasható, Attila nagyszerű emlékét és kardját felidéző: „Némely magyarokhoz“ intézett zengyenes költeményét. Kárpáthy, a százszázalékos rokkant főhadnagy, fellábát és bennül jobb karját vesztette a világháború

A válság legújabb vívmánya: a pesti utcán megjelent a konflis

szörnyű viharában és rendkívül szép példát mutató jelenség. Mint nagyotígérő ifjú, versenyhegedűs-mester vonult be, s bár ballábát levágták, öszszeroncsolódott jobb karja tehetetlen holttetemmé lett, hitét, akaraterejét nem vasztette el. Egyetlen balkezével megtanult zongorázni mesterileg, s a lángoló hazafias magyar dalokat nemcsak zenésíti, hanem írja is ihletten... Sőt a béna hős egyetlen karjával Attila kardjához hozzányulni is erőt érez... Míg ilyen hívő fiai vannak e fajnak és a drága hazának, nem vesztet el a magyar és kell, hogy feltámadjon a régi dicső, áldott, gazdag Nagy-Magyarország!... Olvassátok csak azért, hogy mit és mint énekel egy igazi magyar lantos!

MÓRICZ PÁL.

Némely magyarokhoz

Óh, gyáva gyászának kuvikmadarai,
Ti hitevesztett, kókkadt magyarok!
Hát nem látjátok, hogy fejetek felett
Most is régi, magyar Nap ragyog?

Határainkat még Attila szabta,
Volga vizétől nagy Talliáig.
Csak nem hiszitek, hogy idejutottunk,
A trianoni tréfás határig?

A Felvidéken ma is magyar az ur,
A cseh oroszán böghet — hiában.
És bizony mondom, hogy Erdély a
mienk.

(Valami büzikl Romániában.)

Mi csak várjuk meg ős hun nyugalommal:

Rudunkat a sors merre csavarja?
Várjuk a méltó, békés Reviziót,
De — markunkban az Attila kardja.

KÁRPÁTHY LÁSZLÓ.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 január hó 29-én:

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 27.5 fillér; kétkoronás 55 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 30 pengő 60 fillér; 10 koronás 14 pengő 95 fillér; Napoleon-arany 30.50—30.75 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 70 fillér.

Színarany kilogrammja: 5080—5100 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 68.75 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Hogyan lehet a záptojásszagú bort megjavítani? 2. Mennyi a bortermelő családtagjai által elfogyasztható mennyiség? (K. D., Nyulfalva.) — **Felelet:** 1. Rendszerint ujjboroknál találkozunk a záptojásszaggal. E hibát a borba, illetve mustba kerülő kén idézi elő. Ez több módon megtörténhet. Vagy a kénporozás-kor a fűrtökre tapadt finom kén — eső hiányában — szüretig rajta marad a bogyókön (nem tudott az esőtől leázni) és kiszajtoláskor bekerül a mustba, vagy pedig a hordók helytelenül végzett kénzése útján a tökéletlen égésnél megmaradt kénpor lerakódik a hordó falára. A mustban lévő élesztő ebből a kénből kénhidrogént fejleszt, mely az ismert kellemetlen szagot terjeszti. Hasonló hiba keletkezhet a borban akkor is, ha sokáig hagyják a seprőn és emiatt vegybomlás indul meg a seprőben, ami viszont az élesztő fehérjében mindig jelenlévő kén — a rothadást okozó baktériumok segítségével — részben kénhidrogénné alakítja, ha tehát egyik hordóban észrevesszük a jellegzetes záptojásszagot, rögtön kezelés alá vesszük alanti módon. Ha csak kisebb mértékben észlelhető a szag, szellőztetett fejtéssel (azaz tiszta nyírágseprőt teszünk egy kármentőbe és arra folytatjuk rá jól szétfröcskölve a bort) eltávozik a szag egy része, ezenkívül a levegő által oxidálódik a kénhidrogén és a kén finom szemcsékben csapódik. Ha ez a szellőztetés nem segített és még mindig érezhető a szag, a szellőztetett fejtés után a bort erősen kénezett hordóba töltjük. Ekkor a kénezés-kor keletkezett kénessav a bor kénhidrogénjával oly módon egyesül, hogy víz és tiszta kénpor csapódik ki. A kénpor zavarossá teszi a bort, tehát azt vagy lederítjük, vagy megsűrjük. Ha még ez a művelet sem használta, megismételjük a fejtést újból kénezett hordóba. Arra nagyon ügyeljünk, hogy a bort meunél előbb fejtjük le az aljról, (ha nem lehetne azonnal szűrni) nehogy újabb kénhidrogén fejlődjön. 2. A bortermelő sajátmaga (kedvezményes fogyasztási adóval), valamint családtagjai és munkásai a hatósággal történő meg egyezés szerinti mennyiséget fogyaszthatják el borából. A rendes szokás, hogy a felnőtt férfialadtagok részére naponta és személyenként 1 liter bort számolnak el kedvezményes adóval. A munkások után vidékenként változó a fogyasztható (kedvezményes) mennyiség.

Keresse fel a jegyző urat és egyezzen meg vele. A kérdést ma eléggé méltányosan kezelik.

A felmondott Hangya-üzletrészeket 1934. évi április hó 1-ig a szövetkezetek nem kötelesek kifizetni. Legutóbb a Hangya-üzletrészek felmondásával kapcsolatban azt a felvilágosítást adtuk egyik tanácskérő olvasónknak, hogy az üzletrészeket fel lehet mondani és a szövetkezet értéküket köteles kifizetni. Válaszunk félreértés folytán nem fedte a valóságot, mert ma az a helyzet, hogy törvényes rendelkezés alapján a szövetkezetek 1934. évi április hó 1-ig a felmondott üzletrészeket nem kötelesek kifizetni. A szövetkezet április hó elseje előtt egyébként olyan határozatot is hozhat, hogy 1936. évi január hó 1-ig jelfüggeszti a felmondott üzletrészek kifizetését.

Kérdés: Falunkban református temetkezési bizottság ügyében jártak; hivatalosan vannak-e kiküldve? (P. J., Berettyó-ujfalva.) — **Felelet:** Amennyiben fényképes igazolvánnyal igazolni tudják, hogy az Országos Református Jóléti Társulat küldte ki őket, úgy igen.

Kérdés: Az Országos Falusi Kislakás-építési Szövetkezet folyósít-e most építkezési célokra kölcsönt és ha igen, ki kapja azt? (Sz. S., Gyula.) — **Felelet:** Olvassa el lapunk naptárának szövetkezeti rovatában a Falusi Kislakás-építési Szövetkezetre vonatkozó cikket, amely bő felvilágosítást nyújt, hogy kik és mekkora kölcsönt kaphatnak. Egyben közöljük, hogy kölcsönigénylési kérvényét már be lehet adni.

Kérdés: 1. Hol kaphatok olcsó áron adóismertető könyvet? 2. Négy polgári iskolát végzett hadiárvéd ipari pályára szeretnék adni, azonban gyenge lábaim miatt magániparos nem vállalta kitanítását, hová forduljak tehát? (K. F., Jászladány.) — **Felelet:** 1. Rendelje meg kiadói hivatalunknál az „Adóügyi Kiskötet” című szakkönyvet; ára 1.50 pengő, valamint 20 fillér portóköltés. 2. Forduljon felvilágosításért válaszlevegyes levélben „Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvidék Országos Nemzeti Szövetségéhez, VI., Benczur-utca 2. sz. Egyben közöljük, hogy másik két jogi kérdésre lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

Kérdés: Van-e villamosvezetői felvételi a Budapesti Székesfővárosi Közlekedési Rt.-nél és ha igen, mennyi ideig tart a kiképzés és díjmentes-e? (K. F., Püspökhátvan.) — **Felelet:** Nincs felvétel. Ha valakit felvesznek, úgy kiképzése díjmentes.

Kérdés: Harctéren szerzett hullás következtében 1926-ban lábaim teljesen megbénultak, úgyhogy nem vagyok képes egy lépést sem tenni. Zalaegerszegi és Szombathelyen huzamosabb ideig fekvésem kórházban, azonban nem tudtak rajtam segíteni, hova kell most fordulnom, hogy rokkantságomban részesülhessek? (T. J., Zebecke.) — **Felelet:** Forduljon a honvédelmi minisztérium rokkantügyi osztályához kérvénnyel (Budapest, I., Horthy Miklós-u. 24—26. sz., Hadik-laktanya) és kérje rokkantságának megállapítását, hogy annak elbírálása után segélyben részesülhessen.

Kérdés: Hol kaphatok legolcsóbban kékgyálicot? (Ifj. Ny. J., Jászapati.) — **Felelet:** Ajánljuk a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét: Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASÁRNAP-ot!

Kérdés: Melyik cég készít azbeszt-padrót és mennyi az ára négyzetméterenként? (N. L., Mezőmgyer.) — **Felelet:** Azbeszt-padrót készít az Azbesztpadrógyár (Rácz József), Budapest, VI., Andrássy-ut 32. A padló tartós és négyzetméterenkénti ára 7—8 pengő körül mozog. Felkérjük egyben, hogy közölje velünk, melyik számból hiányzott a Rádiós Gazdasági Előadások című füzet, hogy pótolni tudjuk az elmaradt számot.

Kérdés: 1. Mikor lehet a jutasi altisztképző iskolába bejutni és mi a feltételek? 2. Mi szünteti meg a fejkorpaképződést? (R. K., Hács és F. D., Tiszafüred.) — **Felelet:** A jutasi altisztképző iskolába a felvételek a nyár folyamán lesznek. A felvételek időpontját és feltételeit a Budapesti Közlönyben (hivatalos lap) fogják kellő időpontban közzétenni, valószínűleg május hó folyamán. A VASÁRNAP is közölni fogja. 2. A fejkorpaképződés különösen a téli időben a fejbőr könnyű meghűlésétől származik, miért is leghevesebb a fejt a külső hideg levegőtől megóvni azáltal, hogy hadjonfóval nem megyünk ki a szabadba a meleg szobából. Gyakori hajmosás a legjobb ellenszer a fejbőr korpásodása ellen.

Kérdés: 1. Hol vannak Magyarországon erdőőri és vadőri iskolák és milyen feltételek mellett vesznek fel hallgatókat. 2. Mennyi a törvényes kamata 250 pengőnek 1931-től 1934 június hó 1-ig. 3. Mennyi a mai értéke 1450 korona hadikölcsönkötvényeknek és hol adhatnám el kedvező áron? (Ifj. Z. L., Nemessegy.) — **Felelet:** 1. Szegeden (Királyhalom) és Esztergomban van erdőőri és vadőri iskola. A felvétel mindkét helyen nyilvános pályázat alapján történik és csak olyan egyént vesznek fel, aki igazolja, hogy legalább az elemi iskola négy osztályát sikeresen elvégezte, magyarul írni és olvasni tud; okleveles erdőmérnök vezetése alatt álló erdőgazdaságban megszakítás nélkül legalább egy évi külső erdészeti és vadászati gyakorlati szolgálatban állott; a pályázat naptári évében 18-ik életévét betölti, de a 26-ik életévét még nem kezdi meg; ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott, edzett testalkattal bír s különösen jó látó-, halló- és beszélőképességgel bír; kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanúsított. Mind-egyik iskolába évenként 20—20 tanuló vesznek fel, akik valamennyien az iskola internátusában nyernek elhelyezést s ugyanott kapnak teljes ellátást is. Tandíj nincsen, de a tanulók ellátásukért havonta 50 pengőt tartoznak fizetni. 2. Évi törvényes kamat 1931 januártól október 17-ig 12½%; október hó 17-től 1932 január 25-ig 12%; január 25-től április 23-ig 11%; április 25-től július 5-ig 9½%; július 5-től október 24-ig 8½% és október 24-től a mai 8%. A felsorolt adatok alapján kiszámíthatja, hogy mennyi kamatot tartozik fizetni. 3. Körülbelül 3 pengőt ér, miért is azt tanácsoljuk, hogy ne adja el, hanem várja meg a miniszterelnök ur által bejelentett méltányos hadikölcsönvalorizáció időpontját.

T R É F Á K

A muzeum

Szabó Kálmán dr., kecskeméti muzeumigazgató beszélt, hogy évekkel ezelőtt vonaton beszélgetett egyik helybéli idősebb polgárral.

— Aztán mondja öcsémuram, mivel foglalkozik? — kérdezte.

— A muzeumnál vagyok, — felelte Szabó Kálmán. Az öreg elgondolkodott.

— Hogy a mozinál? — kérdezte tünődve.

— Nem, dehogyné mozi, muzeum, — igazította ki Szabó Kálmán. Az öreg most már nagyon erősen törte a fejét.

— Valami olyan izé, ahun a búzát vizsgálják? — kérdezte. Nem tudta, mi a muzeum. A dolog esattanója, hogy — törvényhatósági bizottsági tag volt.

(Kecskeméti Közlöny.)

Kutyatenyésztők egymás közt

Egy szenvedélyes kutyatenyésztő, aki rendkívül büszke különféle fajtájú kutyáira, egy napon megismerkedik egy másik kutyatenyésztővel, aki nem győzi dicsérni a saját kutyáit.

— Tudja, — mondja az egyik — van nekem többek közt egy törpe rattlerem, hát én már sok törpe rattlert láttam, de ilyen törpét még soha. Az egész kutya nem nagyobb, mint az öklöm.

— Az semmi, — tromfolja le a másik — nekem van többek közt egy törpe rattlerem, az olyan kicsi, hogy ha egy bolhát szed fel, akkor nem a kutyának van bolhája, hanem a bolhának van kutyája.

Aki két oldalon jár

János gazda felesége türelmetlenül várja haza a kocsmából az urát. Odszól az Andris gyereknek:

— Nézzél csak ki, fiam, az utcára, nem jön-e még az idesapád?

A gyerek kiszalad és pár perc múlva lelkenedve rohan befelé:

— Jön már!

— Melyik oldalon? — kérdezi az aggó asszony.

— Mind a két oldalon, — feleli a gyerek.

Rokonlelkek

Két régi jóbarát találkozik hosszabb idő után az utcán és beszélgetnek:

— Na, hogy tetszik a házasetel?

— Egész jó lenne, ha a feleségem nem beszélne folyton az első uráról.

— Hagyd el, az én esetem még rosszabb. Az én feleségem folyton a jóvendőbeli uráról beszél.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Folyó a hét egy napja

(Beküldte ifj. Lőke József Tarról.)

2. Számrejtvény.

13, 2, 6, 12, 7, 16, 10 Régi harci fegyver
16, 17, 18, 20, 14, 13 Óseink lakásai
9, 19, 20, 15, 21 A legtöbb üres
1, 12, 3, 5 Egésznek kettő

van

4, 8, 20 Így hangzik a
NÉGY németül,
fonetikusan

1—20 Ismert hazafias
induló kezdete.

(Beküldte Békefy László Zalakoppányból.)

3. Szórejtvény.

tokaji ülnek rajta

(Beküldte Kuttor Barna Sajóközérről.)

4. Szórejtvény.

25 éves $\frac{m}{a}$ Y TT

(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

5. Szórejtvény.

ság

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 8-ik számban közöljük.

A 2-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Elemi**. 2. Pontrejtvény: **Nagymagyarország**. 3. Szórejtvény: **Kérdés**. 4. Szórejtvény: **Revízió**. 5. Szórejtvény: **Rekord**.

Megfejtették: Bódi Antal, Vezér Emil, ifj. Domonkos Pál, Böresök Bálint, Szűcs Antal, Nagy Mihály, Bognár Péter, Szébenyi Gizike, Kerekes Sándor, Székér Mihály, Vándor Elemér és Günther Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Domonkos Pál (Pereked) és Böresök Bálint (Makó).

A 3-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. L., Kerkanémetfalvi. Előfizetése 1933 december 31-én jár le. — **M. J., Karancsáság.** Előfizetése folyó év július 31-ig rendezve van.

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16., 104—67.

A BUDVÁRI LAKODALOM

Regény a székely ősidőkből ★ Irla Földes Géza

Budvár ormáról szellő indul...

A föld mindenütt egyforma: kő, por és sár. Ebből áll a mező, a rét, a hegy, a völgy. Bejárható az egész világot, mindenütt csak ezt találod. Megámulhatod a nagy Szármát síkságot, melyen a távolban elvész a tekinteted és azt képzeled, hogy a szélén az ég a földdel összeért. Megdöbbenhet a szibériai végtelennek tetsző hómező, mert itt csak a kihalt természetet és a megdermedt életet látod. Elcsodálkozhat Afrikában a Kilimándzsáró aljában, hogy a perzselő forróságban szemléled a hegy tetején a napsugárral játszó havat. Ha látad mindezt, ha megismerted az egész világot és itthon számot vetesz magaddal: mi volt az, ami lekedet magával ragadta s mi az, ami lekedben megmaradt? Ráfeleled: kő, por és sár.

De ha arra a kis falura gondolsz, ahol a bölcsöd ringatták, ahol minden reggel a pacsirta dala ébresztett fel és ahol minden röghöz, minden épülethez a boldog gyermekkor édes emléke fűz, vezethet a sorsod akármerre, e falucska kis harangjának a hangja kong folyton-folyvást a lekedben. És még a szélfúvásban is ennek a kis falnak az erdeje zugását hallod. Ehhez a kis darab földhöz köt minden emléked. Csak itt érted meg, hogy a földnek lelke van. Ez az a föld, amelyik állandóan beszél hozzád, édes szerelmes szókat sugdos a füledbe és te nem tudsz ezektől soha szabadulni. Rabja vagy annak a gondolatnak: a nagy világon e kívül nincsen számodra hely!

Miért? Mert ez a te hazád.

És ha jártál ebben a hazában elhagyatott sziklaormokon és ott egykori várnak omladékait fedezted fel, még jobban megérezed a föld lelkét és tisztábban meghallod a beszédjét. Képzetedben előttem áll újra a hegyormon az egykor olyan erős és hatalmas vár, melynek lakói védték az egész környéket. Őseid voltak ezek és a te hazádat védték. Ott porladoznak ők mind a romok alatt. A hazáért, a te hazáért, a mi hazánkért éltek és haltak. Ébredjen fel tehát szívünkben a hála, hiszen nekik köszönhetjük ezt a drága földet mindnyájan.

Aztán magával ragadja lekedet a képzelet és visszaviszen az elmúlt idők daliás világába. És lelki szemeiddel egyszerre meglátod, hogy a kunyhók és a paloták hajdani lakói megelevenednek. Látod az ősi várnak népét, benépesül az egész környék. Élnek és előttem járnak a vitéz daliák, a szép asszonyok, a bájos leánykák. Hallod a harci zajt, látod, ahogyan együtt ül a család. Beszélnek a régi dicsőségről. Lelket andalítóan hangzik a hárfá, az ifjak és a leánykák ajkán felhangzik a

dal. Dal a hősök nagy tetteiről, dal az édes szerelemtől...

A falu szélén, az erdő alján pásztor-tűz mellett pásztorfiu fujja kis tilinkóját. Egy-egy szellőrebbenés elhozza hozzánk ennek is a hangját. Szíveébe markol ez is. Próbálok ellesni, megtanulni. Nem tudod, mert ahányszor belekezd, mindig más, más. Tünődöl magadban: mi ez?

Ne tünödj! Annak a kis pásztor-nak lelkét is az ősök szelleme szállotta meg. S míg a tilinkóját gondtalanul fujja, mit törődik ő azzal, hogy milyen annak a dallama? Ő csak fujja, fujja. Az a szellő, mely a romok felett végigsurran, eljutott hozzá is. Az ősök hangja szólt ebben hozzá. Ez tehát a föld beszédje.

Én is hallottam a föld beszédjét, éreztem a romok között a lelkét. Kis diák koromban, ő be sokszor jártam Budvár tar szikláin. A hagyomány szerint itt állott egykor a székelyek fővára. Ma már minden csak rom és a sziklatetőn ezek csak alig-alig mutatják, hogy itt hajdan erős várnak kellett állani, hiszen itt még a romok is voltaképpen csak a képzeletben élnek. Egy előrenyult, lapos sziklatető mindaz, amit láthatsz. Meredek oldalain sziklabarlangok vannak. Denevéreknek és baglyoknak tanyái. És ezek mit törődnek a porladó hősökkel?... Betolakodott lakói ők itt ma az ősi dicső magyar multnak...

Egykor engem is idehuzott valami titkos érzés. Akkor voltam igazán boldog, ha ezeken a nyaktörő sziklákon mászkálhattam és ott árvalányhaját szedhettem. Gyéren termett ez a porral telt sziklahasadékok kis gödröcskéiben. Fáradtságos munka volt egy-egy kis csokorra valót összeszedni. De én sokszor összegyűjtöttem. S ha este a diákszobámban fejemet álomra hajtottam, ezek az árvalányhaj-bokréták, ő be csudálatos dolgokat meséltek! S be jól esik a lelkemnek még most is, ha ezekre gondolok. Hát csak mesélj, mesélj újra, édes árvalányhaj-bokrétám!...

Aztán telt, mult az idő. A gyermekből ifju lett. A mesék bájos világa előttem is kibontakozott. A gyermekmesék világát sokszor megzavarta a való élet. Budvár romjaihoz ma is elzarándokol az emlékezet szárnyán a lelkem, de már nem éri be az árvalányhaj búbajos meséivel s a történet lámpásával is próbálom az elmúlt idők sötétjét megvilágítani. És e lámpás világánál egyszerre előttem állnak azok az árvalányhajvas vitézek, akiket egykor a nagy Attila legkedvesebb fia, Csaba vezetett az elfelejtett székelyföldre. S ha Budvár ormáról szellő indul, ennek a zugásában újra hallom a regét Csaba királyfiról,

Hadak-utjáról és a dicső Zandirhámrról. Regősök meséje, krónikások rovása összevegyült a képzelettel és megtelt a mult időknek édes emlékeivel. Látom a nagy rabonbánokat, a hős leventéket, a nagyasszonyokat, az ifju leánykákat. És ime ott állanak a hátuk mögött a tiszta szándék is, akiket soha sem vezet a tiszta szándék, mert ezek ellenségei a jónak, a becületnek, a tisztességnek... Hallom a hárfák méla pengését, az ifjak lelkesítő dalát a nagy harcokról, a hősök nagy tetteiről

Egy szegény árva leányka is ott járkál közöttük. Egyik oldalon őt a szerelem és a boldogság várja, a másik oldalon az irigység és a gonoszság mögötte a vermet ássa. A jónak és rossznak örök harca ez. A világon megváltozhat minden, ez megmarad minden időkben. Ime, akkor is éppen olyan ádáz gyűlölettel állott a jó és a gonosz egymással szemben, mint ma.

Öregek és ifjak, legények és leányok, jertek ide körém! Ne sajnáljátok egy szempillantást attól a képtől, amit elétek rajzol az én gyenge tollam. Jertek, hallgassátok a regét! Budvár romjai beszélnek. Regélnek egy árvalányról s az árvalány szerelmének mesebeli királyfiáról: a hős Zandirhámrról...

A rokonlelkek.

A mai Székelyudvarhelytől északnyugatra a hosszan elnyúló hegységből egy kopár köszikla nyulik előre. A teteje egy kis domboru térség. Itt állott hajdan Budvár, a székely főrabonbánok lakóhelye.

Ebből a hegységből Budvárral szemben tört meg elő egy ehhez hasonló nagyságu hegy. Ezt azonban ma sűrű erdő borítja és ennek csak a Budvár felől eső oldala meredek. Ez a Csieser-hegy. Hajdan ezen is erős vár állott és a Csieser-nemzetség tulajdona volt. Ezek a régi emlékek és a hozzájuk fűződő regék mind azt hirdették, hogy itt még a magyar honfoglalás előtt székelyek laktak. Ezeket a nagy Attila király legkedvesebb fia, Csaba vezette ide, a Héterdő tájkára. Csaba vezér — a székelyek hite szerint — ma is ott él a Hadak-utjának nevezett csillagmezőben. Onnan nézi és figyelni állandóan az ő szeretett népét. S ha csendes estén a székely feltekinzt az égre, ma is bizalommal várja, hogy eljő hozzá Csaba vezér megsegíteni, ha bajba van a székely.

Ugy kell lenni, Isten rendelése, hogy amióta ezt a földet megülte, állandóan karddal a kézben kell védelmezni hazáját a székelynek.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak január hó 29-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 8—8.25, 78 kg-os 8.10—8.35, 79 kg-os 8.20—8.45, 80 kg-os 8.30—8.55, felsőtiszai, 77 kg-os 7.85—8.05, 78 kg-os 7.95—8.15, 79 kg-os 8.05—8.25, 80 kg-os 8.10—8.40, jász-sági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bicskai 77 kg-os 7.75—7.85, 78 kg-os 7.85—7.95, 79 kg-os 7.95—8.05, 80 kg-os 8.05—8.15. Pestvidéki *rozsa* 4.45—4.55, egyéb 4.45—4.55, *takarmányárpa* elsőrendű 7.55—7.70, másodrendű 7.40—7.50, *sör-árpa* elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9—9.50, harmadrendű 8—8.50, *zab* elsőrendű 8.45—8.55, másodrendű 8.35—8.45, *ujtengeri* 6.70—6.80, *ótengeri* 8.20—8.30, *korpa* 6.50—6.60, *7-es liszt* 9.50—10.50, *8-as liszt* 9—9.20 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* márciusra: 8.13—8.14, májusra: 8.30—8.31. *Rozsa* márciusra: 4.95—4.98, májusra 5.25—5.26. *Tengeri* májusra: 8.37—8.39, júliusra: 8.70 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Maunhner Ödön* magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) *Lucernamag:* A kínálat némileg megerősödött, azonban nemcsak jóminőségű, hanem közepes minőségben is határozott hiány mutatkozik. A külföldi kereslet ezidőszert nem számottevő, bár ugylátszik, hogy a szükséglet egy része csak ezentul fog befedezésre kerülni. *Lóheremag* irányzata változatlan, a forgalom nem nagyméretű. *Tavaszi búkköny:* Több tétel került ismét piacra, melyek azonban csak vonatottan találnak elhelyezést. *Muharmag* élénkebb keresletnek örvend és ezidőszert jobb árakon helyezhető el. *A Budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért, budapesti piactáblán, 100 kilónként:* Repce 25—26, köles, vörös 10—10.50, köles, vegyes 9.80—10, tavaszi búkköny 8—9, lenmag kicsi 27—28, nagy 23.50—24.50, tökmag elsőrendű 26—26.50, másodrendű 30—32, napraforgó, fehér 22—23, napraforgó, vegyes 12—12.50, kék mák 36—37, borsó: Viktória 9.05—10.05, expressz 14—15, bab: szokvány 10.25—11, tarka 8.75—9.25, gömbölyű fűj 15—16.50, hosszu 14—15, lencse, kisszemű 18—20, közép 22—26, nagy 28—34, szárított répaszelet 5.75—7 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 7.25, borsóhéj 6.75, borsókorpa 6.75, buzakonkoly 6, konkolydara 7, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 10, repcepogácsa 8, rozskonkoly 5.25, rozskorpa 6.50, rostakarmányliszt 7.50, tökmagpogácsa 13.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.50, harmadrendű csomagolásra 2.60—3.80, sarjuszéna 3.90—4, mularszéna 5—5.50, lucernaszéna 5.60—6.20, zabosbúkkönyszéna 4.80—5.30, alomszalma, másodrendű 1.80—2.30 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma, átlagárban 26—28, béles szalma, átlagárban 14—16 pengő métermázsánként. *Cirokmag* 5 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 38—40, másfél éves üszök 42—45, másfél éves tinók 44—48, fiatal, friss fejős te-

hén 55—65 fillér kilogrammonként, élő-sulyban.

Borjувásár. Élő borjú: Belföldi szopós, elsőrendű 76—82, kivételesen 84, másodrendű 70—75, harmadrendű 60—69, élő bárány 56 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 72—76, közepes 82—86, nehéz 84—89 fillér kilogrammonként, élő-sulyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 270—450, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 150—300, számár 70, alárendelt minőségű lovak 40—180, vágó lovak 22—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg vagy azonfelüli sulyban 44—50, prima fiatal bárányok, páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítatás után mázsálva, páronként 6 kg sulylevonással.

Gyapju. *Hazánkban* múlt évi gyapjuból mindössze néhány 100 métermázsának forgalom volt 1.80—1.82 pengős áron. Az elővételi ügyletek körül is mérsékelt forgalom alakult ki, amelynél átlagosan 1.80 pengő körüli árat és kivételesen békésme-gyei vagontételes elsőrendű uradalmi fésűsgyapjunál pedig 1.90—1.92 pengőt fizettek.

Nyersbőr. Marhabőrért 96—110, borjúbőrért 160—200 filléres (átszámítva) árat fizettek kg-ként.

Tej és tejtermékek. Tejfeles tej 32, lefőlőzött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 120—160 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 180—220, tehén-uró 40—80, juhsajt 150—200, grói 220—240, trappista 160—240, emmentáli 220—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Éltőbaromfi:* Tyuk 1.50—3, csirke 0.80—2.50, kappan 2.50—3.50, pulyka 2.40—5 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 1.20—1.60, csirke 1.20—2.20, kappan 1.50—2, ruca, hizott 1.20—1.50, lud, hizott 1.20—1.50, pulyka, hizott 1.35, pulyka, sovány 1.20—1.50, libamáj 3—8 pengő kilogrammonként. Teatojás 7—10, főzőtojás és apró 6—8 fillér darabonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 0.96—1.16, sózott, kenyér 1.20—1.60, füstölt 1.30—1.80, háj 1.12—1.28, tepertő, zsíros 1.20—1.80, sertészsír, helybeli 1—1.16 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1—1.60, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 2, gerinc 3—4, lapocka 1—1.20, többi része 0.30—0.40, őz, gerinc 3—4, comb 2.80—3, többi része 0.30—0.40, vaddisznó, gerinc 2—2.80, comb 1.80—2.40, többi része 0.80—1.60 pengő kilogrammonként. Nyul, borbén 1.40—3.20, fácán 1.40—2.80, fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan: Paprika, édes, nemes 4—5.20, felédes 3.60—4, rózsza 3.20—3.60, erős 2.80—3.20, kereskedelmi 2.40—2.80, mák, kék 0.60—0.90, pergett mész 1.40—1.60, háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 10—24, petrezselyem 12—24, zeller 12—30, kalarábé 12—30, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 6—10, fokhagyma 16—40, cékla 12—24, fejeskáposzta 10—20, savanyított káposzta 20—36, kelkáposzta 20—42, vöröskáposzta 20—60, fejjesaláta 12—30, torna 40—140, burgonya, őszi rózsza 8—11, nyári rózsza 10—14, Ella 8—10, kifli 14—24, tömör csiperkegomba 120—220, sütő-

tök 10—20, sóska 100—200, paraj, tisztított 40—80, feketeetek 14—28 fillér kilogrammonként.

Piaci. A *fenyőfapiacot* a szomszéd államok áremelése és az új áru osztályozása nyugtalanítja. *Keményfában* csak kisebb tételeket vásárolnak. Érdeklődés van jó minőségű kőrísfa iránt, amelyért köbméterenként 32 pengőt kínálnak. *Tűzifában* a csekély fogyasztás következtében lanyha az irányzat. Az árak budapesti paritásában a következők: bükkszásb 290—295, eserhasáb 230—235, gyertyánhasáb 240—250, ákáhasáb 220—225, bükkdorog 240—245, eserdorog 210—215, gyertyándorog 230—235, ákácdorog 210—215 pengő vagononként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára január hó 29-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1800—1840; dollár 355—365; kanadai dollár 346—366; hollandi forint 230.65—232.05; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehszlovákia 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.15; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, február hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Jászkesér, Kiskunmajsa.

Hétfő, február hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Bácsalmás, Balassagyarmat, Fehérgyarmat, Hatvan, Kenderes, Pécs, Poroszló, Sárvár, Sátoraljaújhely, Szikszó, Tápióbicske, Tarcal. — Állatvásár: Eger. — Lóvásár: Sopron. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Zalaszentgrót. — Marha- és kirakodóvásár: Zalaszentbalázs.

Kedd, február hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Belesd, Bő, Hatvan, Nagyecsed, Nagyfüged, Pápa, Szombathely. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Nagykanizsa, Körömend.

Szerda, február hó 7-én. Állat- és kirakodóvásár: Csongrád, Pápa, Szentantalfa. — Állatvásár: Jánosház, Miskolc. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kaposvár, Zsámbék.

Csütörtök, február hó 8-án. Állat- és kirakodóvásár: Hajdudorog, Keszthely, Lővő. — Állatvásár: Devecser, Gyöngy, Mezökövesd, Putnok. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Zsámbék.

Péntek, február hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Zagyvarékás. — Sertés- és kirakodóvásár: Buj. — Sertésvásár: Aszód.

Szombat, február hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Diósziviszló. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kaposmérő, Nagyszakács. — Marha- és kirakodóvásár: Nagyrákos.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. FEBRUÁR 4—10.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap 4

9.15: Hírek. **10—10.55:** Református istentisztelet a Kálvin-térj templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. **11—12.15:** Egyházi ének és szentbeszéd a várplébánia templomból. Szentbeszédet mond Kemenes Illés. **12.20:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **12.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Talmányi Emil; komoly muzsika. **2:** Gramofonlemez; opera- és operettáriák, műdalok. **3:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Papp Béla miniszteri tanácsos: „Az alföldi erdők telepítése és azok jövedelmezősége.” **3.45:** Rigó Jancsi cigányzenekara. Közben **4.30:** „Mí valósult meg Jókai és Verne álmából.” Hankiss János dr. előadása. **5:** A cigányzene folytatása. **5.30:** Surányi Miklós elbeszélése. **6:** Len Backer-jazz. **6.50:** „A lha”. Aszlányi Károly esevege. **7.15:** Sporteredmények. **7.30:** Ladányi Ilona énekel, zongorán kísér Polgár Tibor; műdalok. **8:** Vigjáték-előadás a Studióból. „Lilliomfi”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede. Zenéjét szerezte Szerdahelyi József. Utána kb. **9.50:** Hírek. **10:** Magyar Imre cigányzenekara. **11.15:** Roosz Emil zenekara; könnyű muzsika.

H é t f ő 5

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. A branyiszkói csata. 2. A szabadságharc verseiből. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez; tündalok. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Mándits-szalonzene; könnyű muzsika. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfélőrája. „Magyar kutató Uj-Guineában”. **4:** Asszonyok tanácsadója. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Kármán Glzi énekel, zongorán kísér Polgár Tibor; műdalok. **5.35:** „Halhatatlan szerelem”. Clementis Ervin dr. előadása, hanglemezekkel. **6.10:** Szaxofon és benszó számok. Előadja Ko-

váts Gyula és Pikler Miklós. Zongorán kísér Polgár Tibor. **6.50:** „Mit tanítottak a magyar iskolákban Mátyás király korában”. Asztalos Miklós dr. előadása. **7.20:** Rácز Béla cigányzenekara. **8.05:** A Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése. Közreműködik Bartók Béla (zongora); komoly zeneművek. Utána kb. **10.20:** Hírek időjárásjelentés. **Majd:** Heinemann-jazz. **11.30:** Aradi Rácز Berci cigányzenekara.

K e d d 6

6.45: Torna. **Utána:** Gramofon. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Egy gombostű naplójából (Biedermeier beszély). 2. Tíz perc egészségügy: „A vér”. (Felolvasás). **Közben:** Gramofon. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Györi Parádi József cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Az államrendőrség zenekara; könnyű zene. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Móra László meséi. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Zenekari hangverseny: szórakoztató zene. **6:** Francia nyelvoktatás. **6.25:** Gramofonlemez. Vidám angol tánczene. **7:** „Klárád a Ronyva”. Komáromi János elbeszélése. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése, Németh Mária vendégszereplésével. „Sába királynője”. Opera 4 felvonásban, 5 képpel. Zenéjét szerezte Goldmark Károly. **A II. felvonás után:** Hírek. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Bura Károly cigányzenekara.

S z e r d a 7

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Falusi irodalom. 2. Mí ujság a rádiózás körül. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Endre Béla szőlőkvartettje; karénekek. Közben **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Weidinger zenekar; könnyű muzsika. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfélőrája: „Simonyi öbester, a legvitézebb huszár” (előadás). **4:** „A háztartásról”. Vizváry Mariska előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásje-

lentés, hírek. **5:** Haják Albert tárogatózik, zongorán kísért Polgár Tibor. Magyar nóták **5.30:** „Ahol a hagyomány — szentség”. Listowel grófné Márffy-Mantuano Judit előadása. **6:** Tót-est. Rendező Kiszeley Gyula; bevezetőbeszéd, versek, népdalok, elbeszélés, mesejáték. **7.30:** „Éghajlat és kultúra”. Cholnoky Jenő dr. előadása. **8:** Veres Lajos cigányzenekara. **8.45:** Hírek. **9:** „Európa hangverseny”. A brüsszeli rádióállomás műsorának közvetítése; komoly muzsika. Utána kb. **10.30:** Időjárásjelentés. **10.35:** Gramofonlemez. **11.15:** Heinemann jazz.

Csütörtök 8

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar tájak. 2. Néhány szó a tájfényképezésről. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** B. Zala Lili zongorázik, Jákó Béla énekel, zongorán kísért Polgár Tibor. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Gramofonlemez; táncdalok. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Gazdatanfolyam. Pettenkoffer Sándor: „Szőlőművelés”. **5.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szórakoztató zene. **6.40:** „A falon túl”. Pekár Gyula elbeszélése. **7.10:** A rádió küllgyi negyedórája. **7.25:** Diszeloadás az Operaházból. Dollfuss osztrák kancellár tiszteletére. Előadásra kerül: 1. Osztrák Himnusz. 2. Magyar Himnusz. 3. Poldini Ede—Vajda Ernő: „Farsangi lakodalom” című vígopera első felvonása. 4. „Magyar ábrándok”. Három tánckép Liszt Ferenc magyar rapszódiaiból. Színpadra alkalmazta Márkus László. 5. Berlioz: Rákóczi-induló. **Majd:** Pertis Jenő cigányzenekara. **11.20:** Pataky-jazz.

Péntek 9

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar népmesék. 2. A pók művésze. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Eugén Stepat balalajkazenekara. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. **1.30:** Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara; szórakoztató zene. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfélőrája. „A légiók hadi utjaitól —

Mussolinj autóstradájáig.” **4:** „Egy küllőnös gyűjteményről.” Kertész Kálmán előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Karácsony az örök nyár hazájában”. Irta Zboray Ernő. **5.30:** Gramofonlemez. **6:** Gyorsírotanfolyam. **6.30:** Fejes és Damith jazz-zenekar, Kalmár Pál énekszámaival. **7.15:** Sportközlemények. **7.30:** „Karikatúrák egy pesti házból”. Bródy Lili felolvasása. **8:** Operett-részletek. Előadja Halász Gitta, Szedő Mikós és a Budapesti Hangverseny Zenekar. **9.40:** Hírek, időjárásjelentés. **Majd:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara. **Közben 11.10:** Praznovszky Iván francia nyelvű előadása: „Gróf Apponyi Albert emlékezete”. **11.25:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara, Szánthó Gyula énekszámaival.

Szombat 10

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű apróságok. 2. Szent Ágoston gondolataiból. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Ács Ernőné énekel, Szelényiné Kovács Boriska hegedül, zongorán kísért Polgár Tibor és Szelényi István. **Közben 12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Bertha István szalonzenekara; könnyű zene. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A „Rádióélet” meseórája (Harsányi Gizi előadása). **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A vakok „Homéros” dalköre. **5.45:** „Legyen bajusz, vagy ne legyen”. Szilárd János csevegése. **6.10:** Indulók. Előadja az 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. **7.15:** Mit üzen a rádió? **8:** Operettbemutató a Szegedi Városi Színházban. „Az ördöglovás”. Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerette Kálmán Imre. **Az I. felvonás után:** Hírek. **A II. felvonás után:** Időjárásjelentés. **Az előadás után 12.30-ig:** Farkas Jóska cigányzenekara Szegedről.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, február hó 4, délután 3—3.45: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, február hó 8, délután 5—5.30: Gramofonlemez.

SZOMBAT, február hó 10, este 7.15: Gramofonlemez. **Utána:** „A hét esemény.”